

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Problematika domácího násilí a informovanost studentů Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Studijní program: **REHABILITACE**

Autor: Bc. Iva Divoká

Vedoucí práce: Mgr. Veronika Benešová, Ph.D.

České Budějovice 2017

Problematika domácího násilí a informovanost studentů Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Abstrakt

Tato diplomová práce je zaměřena na problematiku domácího násilí. Téma jsem si zvolila, abych zjistila, zda mají studenti Jihočeské univerzity z fakulty Zdravotně sociální a Ekonomické o této problematice potřebné znalosti.

Práce se skládá z teoretické a praktické části. V teoretické části nalezneme ucelený pohled na problematiku domácího násilí. Zaměřila jsem se na jednotlivé formy násilí, na osobnost pachatele a oběti. Jedna z kapitol je věnována organizacím, které poskytují pomoc v případě násilí v rodině. Nezapomněla jsem ani na prevenci, díky které se dá řadě věcí předejít.

Ve výzkumné části je mým cílem zjistit odlišnosti informací o problematice domácího násilí od studentů již výše zmíněných fakult. V souvislosti s cílem byly zvoleny dvě hypotézy. V první hypotéze se domnívám, že studenti Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity mají o problematice domácího násilí více informací než studenti Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity. V druhé hypotéze předpokládám, že studenti Zdravotně sociální fakulty budou znát organizace, na které se oběti domácího násilí mohou obrátit, studenti Ekonomické fakulty tyto organizace znát nebudou. Na základě statistického vyhodnocení – chí kvadrát testem, se mi podařilo obě hypotézy potvrdit.

Celkově je z výsledků patrné, že studenti Zdravotně sociální fakulty mají o této problematice rozsáhlé znalosti. Studenti Ekonomické fakulty o domácím násilí slyšeli, ale větší vědomosti se neprokázaly. Na různé druhy otázek odpovídali zcela odlišně oproti studentům zdravotně a sociálně zaměřeným.

Má práce by mohla sloužit studentům různých fakult k získání více odborných informací o problematice domácího násilí. Zároveň by mohla být využita jako vhodný zdroj informací klientům intervenčních center, ale i široké veřejnosti.

Klíčová slova;

domácí násilí; studenti; pachatel; oběť; institut vykazání

The issue of domestic violence and awareness os students of the University of South Bohemia in the Czech Budejovice

Abstract

This diploma thesis is focused on a domestic violence. This topic was chosen to find out wether or not the students of the Faculty of Health and Social Sciences and Faculty of Economics at the University of South Bohemia have the appropriate knowledge about this topic.

The thesis consists of the theoretical and the practical parts. In the theoretical part, we can find a comprehensive overview of the issue of domestic violence. It is focused on the different forms of violence, the personality of the offender and the victim. One chapter is dedicated to organizations that provide help to victims of domestic violence. There is also given a recommendation on prevention, which helps to avoid many things.

In the research part, my goal is to find out the differences in recieved information about the issue of domestic violence from the students of the aforementioned faculties. Two hypotheses related to the goal of the thesis were chosen. In the first one, it is believed that the students of the Faculty of Health and Social Sciences of the University of South Bohemia have more information about domestic violence than the students of the Faculty of Economics of South Bohemia University. In the second one, it is assumed that the students of the Faculty of Health and Social Sciences know the organizations that the victims of domestic violence can turn to, the students of the Faculty of Economics do not know these organizations. Based on the statistical evaluation via chi quadrate test, I managed to confirm both hypotheses.

In conclusion, it is clear from the results that the students of the Faculty of Health and Social Sciences have extensive knowledge about this issue. Students of the Faculty of Economics have heard about domestic violence, but greater knowledge about the issue has not been proven. They responded quite differently to various types of questions compared to health and socially oriented students.

My work could serve students from different faculties to obtain more professional information about domestic violence issues. At the same time it could be used as a

suitable source of information for clients of intervention centers, but also for the general public.

Keywords:

Domestic violence; students; offender; victim; Institute of Recognition

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci s názvem „*Problematika domácího násilí a informovanost studentů Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích*“ jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby diplomové práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé diplomové práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 15. 5. 2017

.....

Bc. Iva Divoká

Poděkování

Ráda bych touto cestou chtěla poděkovat vedoucí mé diplomové práce Mgr. Veronice Benešové, Ph.D. za její odborné vedení této práce, cenné rady, trpělivost a laskavý přístup .

Obsah

Úvod	9
1 Současný stav	11
1.1 Pojem domácí násilí	11
1.1.1 Formy domácího násilí	11
1.1.2 Příčiny domácího násilí.....	15
1.1.3 Znaky domácího násilí.....	16
1.1.4 Cyklus domácího násilí.....	18
1.2 Oběti domácího násilí.....	19
1.3 Násilné osoby domácího násilí.....	22
1.4 Mýty o domácím násilí.....	24
1.5 Důsledky domácího násilí	25
1.5.1 Viktimizace oběti	26
1.6 Domácí násilí a legislativa v ČR	26
1.6.1 Nejdůležitější legislativní opatření v oblasti domácího násilí	27
1.7 Formy pomoci a práce s oběťmi domácího násilí.....	28
1.7.1 Práce s agresory	30
1.8 Prevence domácího násilí.....	31
2 Cíl práce a hypotézy	33
2.1 Cíle práce.....	33
2.2 Hypotéza.....	33
2.2.1 Operacionalizace pojmů.....	33
3 Metodika.....	34
3.1 Použité metody a techniky sběru dat.....	34
3.2 Charakteristika zkoumaného souboru	35
3.3 Etická pravidla.....	35
3.4 Harmonogram výzkumu.....	36
4 Výsledky	37
4.1 Popisná statistika	37
4.2 Statistické vyhodnocení hypotéz	62
4.2.1 Hypotéza 1	62
4.2.2 Hypotéza 2	64
5 Diskuse.....	65

6	Závěr	73
7	Seznam informačních zdrojů	75
8	Seznam příloh	84
9	Seznam obrázků	85
10	Seznam grafů	86
11	Seznam tabulek.....	88

Úvod

Rodina tvoří důležitou roli v našem životě. Bohužel ne vždy jsou vztahy mezi manželi/rodiči láskyplné. Mnohdy soužití s některými členy představuje „zlý sen“.

Násilí v rodině je nejvíce rozšířeným druhem násilí vůbec. Zároveň jde o nejméně kontrolovanou a co do závažnosti nejvíce podceňovanou formu. Podle statistik, organizací zabývajících se touto problematikou, čelí nějaké podobě domácího násilí během svého života 40 % žen.

V České republice bylo po dlouhou dobu domácí násilí mlčky tolerováno, bylo považováno za soukromou věc rodiny. Tato situace se však zásadně změnila v roce 2004, kdy byl do trestního zákona zařazen § 215a „týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě“. Druhým milníkem se stal zákon č. 135/2006 Sb., díky kterému může policie zasáhnout již v počátku domácího násilí a sice vykazáním násilné osoby ze společného obydlí.

V posledních letech se této problematice věnuje stále větší pozornost, jak mezi odborníky, tak v médiích. Známou kauzou je například vražda spisovatelky Simony Monyové manželem, který ji dlouhá léta týral. Díky těmto medializovaným případům, se i laická veřejnost dozvídá důležité informace týkající se tohoto druhu problému.

Pro svou diplomovou práci jsem si toto téma zvolila, jelikož jsem se chtěla dozvědět, jaké povědomí mají o domácím násilí studenti Jihočeské univerzity. Domnívám se, že je důležité, aby studenti byli s touto problematikou patřičně seznámeni, neboť i oni mohou být potencionálními oběťmi. Při výzkumu se tedy soustředí na studenty fakulty Ekonomické a Zdravotně sociální. Mým cílem je zjistit odlišnost informací o zmiňované problematice od studentů těchto dvou fakult. Předpokládám, že rozdíl ve studijním zaměření odhalí rozdíly ve znalostech.

Práce se skládá z teoretické a praktické části. Teoretická část je zaměřena na objasnění základních pojmů. Budu zde vysvětlovat definici domácího násilí, charakterizovat jednotlivé formy týrání, nastíním příčiny a důsledky této problematiky. Zabývat se budu též oběťmi a agresory domácího násilí. A samozřejmě nezapomenu na prevenci, díky které se dá řadě věcí předejít.

V praktické části uvedu cíl práce a dvě předpokládané hypotézy. Zároveň popíši metody a postupy použité při výzkumu.

V diskuzi zhodnotím uvedený výzkum a v závěru shrnu zjištěné poznatky.

Podklad pro psaní této diplomové práce tvořily odborné knihy a internetové zdroje zabývající se touto problematikou.

1 Současný stav

1.1 Pojem domácí násilí

Domácí násilí bývá nejčastěji definováno jako fyzické, psychické či sexuální týrání mezi blízkými osobami (Vitoušová, 2007). Čírtková (2008) dodává, že v domácím násilí jde o opakované, dlouhodobé, zpravidla eskalující násilí fyzického, psychického, sexuálního, sociálního a ekonomického rázu, které vytváří zcela jednoznačně asymetrický vztah a to vede ke stálému rozdělení rolí na osobu násilnou a osobu ohroženou. Vágnerová (2004) vidí domácí násilí jako zneužívání postavení a moci, kterou pachatel v rodině má.

I když definice domácího násilí není zcela jednotná, autoři se shodují, že se jedná o násilí ve vztahu manžel/manželka, druh/družka, mezi partnery, rozvedenými manželi, ale též v rámci transgeneračních vztahů jako např. vnuk/babička, děti/rodiče (Vitoušová, 2007). Čírtková (2008) připouští, že i když jsou stále nejvíce domácím násilím ohroženy ženy, může v roli oběti postihnout také muže, děti a zároveň seniory.

Domácí násilí má přes všechna široká vymezení jednoho společného jmenovatele – soukromí. Ve většině případů se odehrává beze svědků, díky tomu zůstává po dlouhou dobu neodhaleno (Buskotte, 2008). K neodhalení násilí v rodině přispívá dle Ševčíka a Špatenkové (2011) i fakt, že týrané ženy, se o násilí, které je na nich pácháno stydí promluvit. A i kdyby násilí na ženě někdo objevil, oběti svou násilnou osobu omlouvají, vše připisují jeho špatné náladě, únavě, alkoholu či projevu násilí zcela popírají.

I když v současné době je chování násilné povahy trestné a rovnoprávnost žen a mužů je právně zajištěna, stále zůstává násilí dle Konráda (2007) běžnou součástí života mnoha žen a dětí.

Bohužel ne vždy a všude je domácí násilí bráno jako nepřijatelné. Jak uvádí ve své publikaci Kenney (2012), zejména v některých zemích a kulturách, kde není rovnoprávnost pohlaví zajištěna, je bráno domácí násilí jako rodinná záležitost a tyto případy pak nejsou vyšetřovány natož trestány.

1.1.1 Formy domácího násilí

Násilí může mít mnoho tváří a ne všechny jsou na první pohled jasně rozpoznatelné. Proto se v této kapitole budu podrobněji věnovat jednotlivým formám, ve kterých se domácího násilí může objevit.

Mezi základní formy domácího násilí řadí Voňková, Spoustová (2008) spolu s Buskotte (2008) násilí:

- Psychické
- Fyzické
- Sexuální
- Ekonomické

Čírtková (2008) k těmto formám dodává ještě násilí sociální.

Psychické násilí

Výše zmínění autoři se shodují, že psychické násilí je nejběžnějším typem, které napáchá největší škody. Toto násilí může trvat i léta a dokáže zcela změnit osobnost oběti.

Buskotte (2008) uvádí, že psychické násilí se sice může vyskytovat samostatně, ale mnohem častěji je úzce spjato s násilím sexuálním či fyzickým. Dále uvádí projevy tohoto násilí. Těmi jsou : nadávky, urážení, vyhrožování, zastrašování, zesměšňování, podceňování, záměrné ničení oblíbených věcí atd.

Conwayová (2007) přidává extrémní případ tohoto násilí, kdy partner zpochybňuje duševní zdraví oběti. Udává, že agresor oběti pravidelně tvrdí, že si týrání vymýšlí, že si lidé myslí, že se zbláznila. Pokud toto traumatizované oběti dostatečně dlouho opakuje, myšlenky jí v mysli trýzní a mučí.

Čírtková (2008) zmiňuje, že oběti samy označují psychické týrání za beznadějnější a horší situaci než při ubližování tělesném.

Fyzické násilí

Fyzické týrání je zjednodušeně vše, co fyzicky oběti ubližuje (Buskotte, 2008).

Conwayová (2007) vymezuje celou škálu fyzického jednání, které obecně považujeme za násilné. Může se jednat o: fackování, bití, pálení, kousání, kopání, bodání, rány pěstí, pokusy o škrcení, strkání za schodů a jiné. Dále tato autorka zmiňuje, že domácí násilí může zahrnovat i méně obvyklé akty, kterým mohou být ženy vystaveny např.: přinucení k požití drog, zamačkávaní cigaret do kůže, svázání, míření zbraní, nasazení roubíku či donucení ke koupeli ve studené lázni.

Buskotte (2008) píše, že tato forma násilí obvykle začíná „nevinným“ pohlavkem, který může skončit pokusem o vraždu či přímo vraždou.

Sexuální násilí

V České republice i ve světě se místo pojmu sexuální násilí začíná prosazovat termín sexualizované násilí (Kutálková, Kobová, 2014). Dle Fröschla et al. (2008) tento výraz vystihuje lépe to, jak je podstata tohoto násilí vnímána, a jasněji ukazuje na to, že základem není sexuální touha, nýbrž využití sexuality jako nástroje moci.

Sexuální násilí se vyskytuje ve větším počtu forem a ne všechny jsou trestně postižitelné, některé jsou společnostmi dokonce přímo tolerovány (sexuální poznámky, narážky) (Kutálková, Kobová, 2014). V odborných textech i v médiích je nejčastěji zmiňovanou formou znásilnění (Basile, Saltzman, 2009). Kotková (2014) doplňuje formy sexuálního násilí o sexuální napadání, nucení k sexuálním praktikám proti své vůli, nucení k sexu bez ochrany či nucení k sexu pod pohrůzkou.

Ekonomické násilí

U ekonomického násilí zamezuje pachatel oběti především přístup k financím (i vlastním) (Bílý kruh bezpečí, © 2007).

Jak v následujících šesti větách popisuje Conwayová (2007) násilníci mohou své partnerce upírat peníze i tím, že jí nedovolí pracovat, berou jí přídavky na děti či vezmou rodinné úspory, které byly určeny na zvláštní příležitost např. dovolená a celou částku bez vědomí ženy utratí, propijí, prohrají. Běžnou formou tohoto typu týrán také je, pokud muž odmítá partnerce poskytovat peníze na hygienické potřeby. Ženu tím poníží a zajistí, aby každý měsíc strávila určitý čas doma. Souhrnně lze říci, že pokud drží partner ženu v neustálé finanční tísní, oslabuje ji a znamená to, že žena musí žádat o peníze muže, kdykoliv něco potřebuje. Tím mu zadává příčinu ke kritizování její osoby a vytýkání jejích přání a potřeb. Žena tím také ztrácí možnost dělat věci sama a kvůli nedostatku peněz nemůže pomyslet na opuštění domova či vyhledání odborné pomoci.

Sociální násilí

Autoři Ševčík a Špatenková (2011) charakterizují sociální násilí jako úmyslné využívání oběti s cílem zcela ovládnout její život. Žena je tedy pod neustálým dohledem pachatele, který jí s oblibou uděluje zákazy a příkazy a kontroluje každý její pohyb.

Důsledkem sociálního násilí může být deformace vnímání reality, která může vést k závažným psychickým traumatům (Konrád, Bango, 2007).

Tento výčet forem ukazuje představu, jak může partnerské násilí probíhat. Oběti jsou ve většině případů vystavovány několika podobám násilí současně (Ševčík, Špatenková et al., 2011).

Ne vždy, pokud se ženě podaří od násilníka odejít, násilí skončí. Může pokračovat v jiné podobě. Řada agresorů se uchýlí k alternativnímu násilí – k pronásledování bývalým partnerem (angl. Ex-partner stalking).

Stalking v kontextu domácího násilí

O stalkingu lze hovořit, pokud pronásledovatel nežije s obětí ve společné domácnosti, ale dále ji terorizuje a týrá jen jiným způsobem (Čírtková, 2008).

Bohr (2012) ve své publikaci uvádí znaky stalkingu, které rozděluje na lehčí a těžší formu. Mezi lehčí formu řadí tento autor například: trvalou komunikaci prostřednictvím dopisů, anonymní telefonáty, sledování oběti či čekání na oběť před jejím domem. Těžší formu vidí Bohr (2012) ve slovním napadání a vyhrožování oběti, v krádeži jejího majetku, zranění či zabití domácího mazlíčka oběti či v sexuálním a fyzickém napadení.

Bývalý partner v řadě případů neobtěžuje jen svoji „lásku“, ale i její příbuzné, přátelé či nového partnera. Snaží se především oběť před nimi poškodit, často je přesvědčuje, že je žena psychicky v nepořádku (Čírtková, 2008).

Jak uvádí Ostermeyer et al. (2016) u 80 % případů stalkingu jde o pronásledování partnerky bývalým mužem. Ženy jsou však do pronásledování svého partnera také zapojeny a neměly by být podceňovány.

Stalking není pouhou nepříjemností, ale jde o velmi nebezpečné a bezohledné chování, které může v nejhorším případě skončit i smrtí oběti (Logan, 2006). Díky řadě tragických případů, ale i médiím, je této problematice věnováno stále více pozornosti řadou odborníků i veřejností (Pinals, 2007). Jurtela (2007) dokonce uvádí, že od 90. let 20. století je stalking označován za zločin a řada zemí přijala tzv. anti-stalkingové zákony.

1.1.2 Příčiny domácího násilí

Každé patologické jednání vzniká na základě nějakých příčin. Stejně je tomu tak u domácího násilí. V této kapitole se budu zabývat nejčastějšími příčinami, které vedou ke vzniku násilí.

Dle Úlehlové et al. (2009) je vznik domácího násilí podmíněn několika faktory. Není tedy jednoduché stanovit konkrétní příčiny vzniku násilí, neboť jde vždy o kombinaci několika vlivů.

Autorka uvádí, že mezi nejčastější příčiny násilí mezi partnery patří:

- Porucha osobnosti, stres, psychologická porucha
- Promyšlená motivace za účelem dosažení poslušnosti ženy
- Alkohol, drogy

Gjuričová et al. (2000) uvádí tyto rizikové faktory:

- Nerovnost pohlaví
- Mladší věk (18 – 30)
- Chudobu
- Etnické otázky
- Kriminální kariéra
- Nezaměstnanost
- Nesezdané soužití
- Základní vzdělání
- Fakt, že jeden z partnerů, či oba, vyrůstal v násilných rodinných vztazích.

Příčin, které podmiňují začátek vzniku násilí může být tedy celá řada. Avšak pokud k domácímu násilí mezi partnery dojde, hledání hlavní příčiny bývá obtížné a i samotné oběti často nemají tušení, jak vše vlastně začalo.

Velká většina domácího násilí má dle Buskotte (2008) původ v běžných, obyčejných konfliktech či ve zlomových okamžicích, např. narození dítěte, problémy v práci, vyšší profesní pozice partnerky. Autorka též potvrzuje, že důležitou roli v domácím násilí hraje alkohol, a to z 50 % případů. Dle autorky se pachatelé, ale i oběti shodují, že člověk pod vlivem alkoholu má daleko větší sklony k agresi než –li ve stavu střízlivém. Alkohol tedy násilí nejen podporuje, ale také zintenzivňuje.

V současnosti existuje velká řada nejrůznějších teorií pokoušejících vysvětlit mechanismus domácího násilí. Jedná se například o tyto přístupy:

Psychologický přístup považuje za příčiny násilného chování různé poruchy osobnosti a její psychopatologie (Čírtková, 2008).

Marvánová-Vágnerová et al. (2008) popisuje **feministický přístup**, který na násilí na ženách nahlíží jako na výsledek nerovnováhy sil mezi ženami a muži ve společnosti. Tato autorka zároveň popisuje i **přístup kriminologický**, který poukazuje na to, že pachateli nejsou jen výhradně muži, nýbrž najdeme mezi pachateli i poměrně vysoké množství žen.

V **sociologickém přístupu** je kladen důraz dle Čírtkové (2008) na fungování rodiny v dnešní společnosti a zaměřuje svoji pozornost na sociální jevy.

Čírtková (2008) uvádí, že v praxi je při hledání příčin domácího násilí velmi užitečné vycházet z **integrujícího modelu**, který kombinuje různé teorie a díky tomu dobře postihuje všechny faktory, které se na vzniku jevu v konkrétním případě podílejí. Čírtková (2008) dále u integrujícího modelu uvádí, čtyři roviny kauzálních činitelů domácího násilí, kterými jsou:

- **Makrosystémové faktory** – společenské normy, předsudky související s domácím násilím, reakce společnosti na tuto problematiku
- **Exosystémové faktory** – postavení a problémy rodiny, reakce institucí na domácí násilí
- **Mikrosystémové faktory** – moc a kontrola uvnitř rodin, typy interakce
- **Individuální faktory**– ontogenetické, psychologické faktory hlavních aktérů domácího násilí

V konkrétních případech bývá váha těchto faktorů různá. S násilím mezi partnery se můžeme setkat i v rodině, která je velmi dobře materiálně zabezpečena a nečelí žádným stresům.

1.1.3 Znaky domácího násilí

Pro rozpoznání domácího násilí je důležité znát jeho typické znaky.

Pokud jsou v daném jednání zastoupeny všechny následující čtyři složky, kvalifikuje Policie České republiky incidenty z domácího prostředí domácím násilím.

Typické znaky domácího násilí jsou dle Bezouškové et al. (2006):

- **Opakování násilí a dlouhodobost**

Domácí násilí probíhá na pokračování a přetrvává po dlouhé časové období. Agresi ze strany násilníka střídá období klidu, omluv, slibů.

Dufková, Zlámal (2005) dodávají, že projevy násilí mohou přetrvávat až několik let. Autoři vidí právě v opakování a dlouhodobosti nebezpečnost domácího násilí.

- **Eskalace (stupňování) intenzity násilí**

Postupný nárůst intenzity násilí je typickým znakem. Týraná osoba se snaží agresora omlouvat. Jednotlivé incidenty nemusejí, zejména na počátku násilí, naplňovat skutkovou podstatu trestného činu. V následujícím tvrzení autorka výstižně vysvětluje dynamiku násilného vztahu: „*V domácím násilí jde nejprve o lidskou důstojnost, poté o zdraví a nakonec o život*“ (Bezoušková, 2006, s. 179).

- **Jasně rozdělení rolí**

Násilná osoba i týraná osoba mají jasné role. Ty se nikdy nezmění. Tímto znakem se domácí násilí odlišuje od partnerských vztahových problémů.

Marvánová – Vargová (2008) považuje také za charakteristický znak skutečnost, že na místě činu vždy zůstává pachatel, zatímco oběť je nucena domov opustit a uniknout tak dalším projevům násilí.

- **Neveřejnost – páčání násilí v soukromí**

Domácí násilí se odehrává takzvaně za zavřenými dveřmi domova. Na veřejnost se tato forma latentního násilí dostává především dvěma způsoby. Oběti vyhledají pomoc u lékaře či policie.

Bednářová et al. (2009) udává, že jedinými svědky násilí mezi partnery bývají děti. Avšak pouhá přítomnost dětí při napadení matky je dle světové zdravotnické organizace (WHO) kvalifikována jako psychické týrání dítěte (Marvánová– Vargová, 2008).

1.1.4 Cyklus domácího násilí

Domácí násilí není jednorázový čin, ale má svůj určitý vývoj a cyklicky opakující se etapy, které svou dlouhodobostí nabývají na intenzitě (Kopecká, 2015).

Cyklus násilí se dle Marvánové – Vargové (2008) skládá ze tří oddělených a odlišných fází:

1. Fáze narůstání tenze

V této fázi dochází k napětí mezi partnery. Komunikace je mezi nimi špatná, násilná osoba je nespokojená, podrážděná. Vyskytují se spíše mírné incidenty v podobě nadávek, kritizování či urážení. U oběti se vyskytuje strach z možnosti násilí a snaží se tedy předejít agresi násilníka – ve všem mu vyhoví, je submisivní. Oběť sužují pocity viny, dává si za vinu, že nezamezila vzniku napětí (Marvánová – Vargová, 2008).

2. Fáze násilí

V této fázi propukne násilí v plné míře. Má podobu především fyzických útoků. Agresor kromě škrcení, kopání, mlácení, pálení, svazování i znásilňování oběti rozbíjí v domě věci, zastrašuje a snaží se získat kontrolu nad partnerkou a zcela ji ovládnout.

Jde o poměrně krátkou fázi, jejíž délka bývá vytyčena několika minutami až po několik hodin.

Oběť ve většině případů tuto fázi přežije s modřinami či zlomeninami. Tím dochází postupně ke zhoršení celé situace, neboť násilník zjistí, že jeho chování nemá žádné či minimální důsledky. Používá tedy násilí k donucování a jako prostředek kontroly (Marvánová – Vargová, 2008).

3. Fáze „líbánek“, klidu

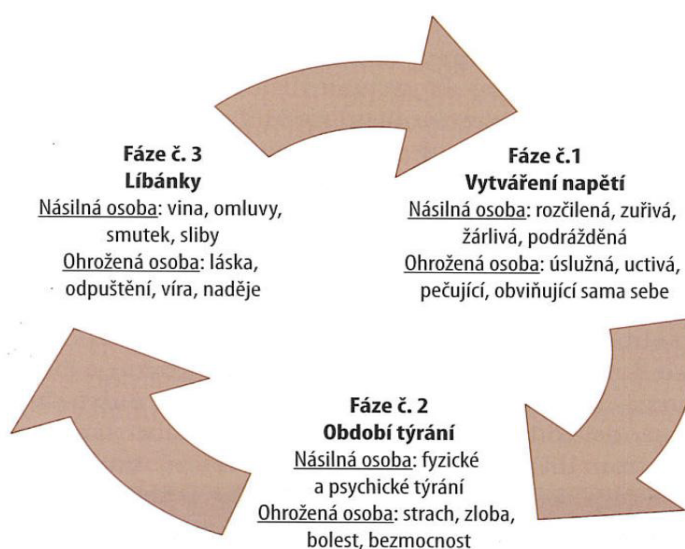
V této poslední fázi dochází ke zklidnění situace. Násilník se zalekne možnosti, že by oběť chtěla jejich vztah ukončit. Mění tedy své chování – omlouvá se, slibuje, že se tato situace již nebude nikdy opakovat, že se změní. Svou lásku dává najevo drahými dárky, květinami. Toto vyjadřování pozornosti bývá pro oběť tak přesvědčivé, že uvěří slibům a ve vztahu setrvává (Marvánová – Vargová, 2008).

V počátku trvání vztahu bývá tato fáze nejdelší. Postupně se zkracuje až dochází k postupnému zmizení a nastává velmi rychlý přechod do fáze narůstání tenze (Marvánová – Vargová, 2008).

Tento tzv. *cyklus domácího násilí* můžeme považovat za určitý typický vzorec partnerského násilí. Jako první ho popsala americká psycholožka Lenore Walkerová a je tedy považována ze jeho zakladatelku (Špatenková, Ševčík, 2011).

Cyklická forma domácího násilí, bývá v literatuře označována, jako „kruh domácího násilí“ či „spirála domácího násilí“ (Marvánová-Vargová et al., 2008).

Kruh slouží pro lepší pochopení této problematiky, zejména proto, že se jeho dílčí části neustále dokola opakují. Mění se jen jejich pořadí a intenzita se zpravidla zvyšuje (Chmelařová, 2010). Fáze násilí má především vzestupnou tendenci u fáze klidu dochází ke zkracování (Buskotte, 2008).

Obrázek 1: Cyklus domácího násilí (Kotková et al., 2014, s. 18)

1.2 Oběti domácího násilí

V literatuře najdeme, že nejčastějšími oběťmi domácího násilí jsou ženy. Nejsou však jedinou skupinou, která se může s násilím v rodině setkat.

Oběti domácího násilí se mohou stát také děti, muži, senioři i zdravotně postižení.

Ženy jako oběti domácího násilí

Jak potvrzuje řada statistik, násilí na ženách je stále znepokojivě převládající (Healey, 2014). Je tedy zcela pochopitelné, že řada odborníků a organizací, které se orientují na tuto problematiku, věnují pozornost právě jim (Ševčík, Špatenková et al., 2011).

Násilí páchané na ženách je problémem po celém světě. Mnoho mezinárodních organizací se tedy snaží na tento jev upozornit vytvářením mnoha aktivit pro jeho odstranění.

Organizace spojených národů, která se touto problematikou zabývá, vydala mnoho právních ustanovení, které se týkají násilí páchaného na ženách. Jde například o Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech, Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen, Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, Charta OSN, Všeobecná deklarace lidských práv a mnoho dalších (Evropský Parlament, © 2010).

V České republice odstartovala v roce 2015 kampaň „Mlčení bolí“, prostřednictvím které Asociace pracovníků intervenčních center, chce informovat laickou veřejnost o poslání intervenčních center (Florence, 2016).

Od roku 1999 je 25. listopad uznán OSN jako Mezinárodní den proti násilí na ženách. (Dobešová, 2015).

Muži jako oběti domácího násilí

Buriánek (2014) uvádí ve své publikaci, že násilí na mužích představuje zanedbávané téma. Muži jsou dle autora ve většině studií, které se týkají domácího násilí, bráni jako pachatelé. Připouští však, že postupem času se ukazuje, že násilí žen vůči mužům není výjimečnou záležitostí.

Buriánek a Kovařík (2006) popisují, že muži jako oběti zažívají obtížnou situaci ve dvojím smyslu. Vztahují se na ně mýty, související s domácím násilím, a zároveň na ně působí předsudky, které souvisejí s genderovými stereotypy. Tyto aspekty uvádějí autoři, jako příčiny, které brání mužům svěřit se blízkým nebo kontaktovat odbornou pomoc (Buriánek, Kovařík, 2006).

Buriánek (2014) také hovoří o tom, že u mužů nedochází k rozpoznání situace ani ve chvíli, kdy už se jedná o zřetelné fyzické násilí. Muži, jak píše autor, se jako oběť nevidí a znaky násilí dokáží účelově popírat, skrývat či utajovat.

Čírtková (2010) objasňuje nejčastější důvody, proč muži neoznamují domácí násilí:

- Muži se stydí
- Muži se nepovažují za oběť
- Muži nehodnotí chování partnerky jako trestný čin
- Muži mají strach ze zveřejnění jejich osudu
- Muži váhají kontaktovat policii, obávají se, že jim neuvěří a nakonec budou stíháni oni

Děti jako oběti domácího násilí

Děti jsou za ženami nejčtenější skupinou, která se stává obětí násilí v rodině (Acorus, © 2011).

Především velmi malé děti ve věku do 6 let jsou přítomností domácího násilí v rodině nejvíce ohroženy. Poukazuje se především na nebezpečí, které vyplývá nejen ze samostatného aktu násilí (to nemusí být namířeno primárně na dítě), ale také na důsledky, které mají v násilném vztahu vliv na psychický stav matky dítěte (oběti domácího násilí) (Pemová, Ptáček, 2016). U oběti se mohou vyskytnout depresivní obtíže, úzkostné poruchy, které ovlivňují dlouhodobě rodičovské kompetence matek a které mohou vyústit ve fyzické týrání či zanedbávání dítěte (Taylor et al., 2009).

Stane-li se dítě obětí domácího násilí, hovoříme o syndromu CAN neboli syndromu týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte (Acorus, © 2011). Syndrom CAN může mít řadu podob. Profesor Dunovský et al. (1995) ve své knize uvádí psychické týrání, tělesné týrání, sexuální zneužívání a zanedbávání, jako základní formy tohoto syndromu. Uvádí zde i několik zvláštních forem, a sice rituální zneužívání, systémové týrání, sexuální turistiku či Münchhausenův syndrom (v zastoupení) by proxy.

Pokud je dítě v dětství zanedbáváno, týráno či zneužíváno, existuje zde riziko, že bude své dítě také vychovávat takto nevhodným způsobem. Dojde k tzv. transgeneračnímu přenosu (Dydňanská, 2007).

Senioři jako oběti domácího násilí

Opakované či jednorázové špatné zacházení se starým člověkem nazýváme syndromem EAN neboli Elder Abuse and Neglect (Kopecká, 2015).

Seniory týrají fyzicky či psychicky velmi často členové jejich vlastních rodin či lidé, kteří se o ně starají. Nemusí se jednat jen o bití či nadávky, ale může jít také o ponižování či pouhý nedostatek zájmu (Novák, 2014).

Formy násilí páchané na seniorech jsou shodné s obecným rozdělením popsaným v dřívější kapitole. Zdůraznila bych však násilí ekonomické ,o kterém se domnívám, že se vyskytuje velmi často.

Pro ekonomické násilí bývá charakteristické neoprávněné vymáhání finančních prostředků, vymáhání sepsání závěti, vymáhání převodu nemovitosti, ale i neochota spolufinancovat zdravotnickou péči (Zimmelová, 2006).

Příčiny EAN jsou dle Čeledové et al. (2016) různorodé. Pokud se senior nachází v ústavní péči vidí autorka hlavní příčiny u syndromu vyhoření. Stará-li se o seniora osoba blízká, domnívá se autorka, že může jít o „odvetné“ jednání dětí za autoritativní, násilnou výchovu.

Jedinci se specifickými potřebami jako oběti domácího násilí

O násilí na osobách se specifickými potřebami mnoho informací nenajdeme. Násilí může, stejně jako u seniorů, probíhat v domácím prostředí, ale i v různých sociálních zařízeních.

Jedinci se specifickými potřebami se nedokáží násilí bránit, tak jako zdraví lidé.

Jak ve své knize uvádí Úlehlová et al. (2009) tělesně postižení nedokáží útok pachateli odvrátit či mu utéci, mentálně postižení lidé zase nedokáží rozpoznat, že se vůbec o domácí násilí jedná, nebo nedovedou tento jev správně popsat.

1.3 Násilné osoby domácího násilí

V domácím násilí neexistuje typický násilník, tak jako neexistuje typická oběť. Agresoři pocházejí z nejrozličnějších vzdělanostních i socioekonomických vrstev (Marvánová-Vargová et al., 2008).

Muži jako pachatelé domácího násilí

I když je v současné době známo, že domácí násilí se týká zneužívání napříč pohlavími, je dokázáno, že muži jsou častějšími pachateli partnerského násilí (Devaney, 2014).

Pachatel domácího násilí není na rozdíl od oběti příliš prozkoumanou veličinou (Hrdá, 2007). Řada mužů, agresorů, vykazuje podobné rysy, jako je nedostatek empatie či takzvanou „dvojitou tvář“. Na veřejnosti vystupují jako sympatičtí, milí lidé, vůči své ženě/partnerce jsou bezohlední a násilní (Marvánová-Vargová et al., 2008).

Ševčík a Špatenková et al. (2011) ve své knize uvádějí, že častěji se domácího násilí dopouštějí muži, kteří:

- Vyrostli v násilných domácnostech – zažili domácí násilí v dětství či byli svědky násilí mezi rodiči
- Jsou majetnickí a žárliví – reagují agresivně, pokud jiný muž věnuje partnerce pozornost
- Vyznávají „tradiční“ hodnoty a rozdělení genderových rolí – žijí v domnění, že muži jsou nadřazeni ženám a je v pořádku svoji ženu bít
- Mají násilnické sklony – berou násilí jako správný způsob řešení problému
- Vykazují problematické sexuální chování – vnímají pohlavní styk jako akt pomoci, v průběhu kterého si posilují nadřazenost a dominanci
- Mají „dvojitou“ tvář – jeden den jsou pozorní, starostiví, druhý den jsou vulgární, vzteklí a agresivní
- Chovají se jako malé děti – chtějí, aby o ně bylo pečováno
- Nejsou schopni převzít odpovědnost – za své činy obviňují druhé.

Násilník také často hledá na partnerce či v domácnosti nejruznější chyby a nedostatky, díky čemu, vznikají situace, ve kterých vidí důvod k násilí (Vitoušová, Vedra, 2009).

Hrdá (2007) uvádí, že agresory můžeme rozčleňovat i dle toho, jakým způsobem domácí násilí páchají. Autorka uvádí základní typy pachatelů dle Pat Carvenové - surovec, žárlivec, lhář, vyděrač, špatný otec, pán domu, sexuální násilník, psychický utlačovatel. Hrdá (2007) konstatuje, že z údajů neziskových organizací, které se zabývají touto problematikou, v České republice převládá typ – vyděračský surovec, který praktikuje psychické a fyzické týrání.

Ženy jako pachatelé domácího násilí

Ševčík a Špatenková et al. (2011) publikují, že ženy nejsou vždy něžnými bytostmi, některé dokáží být násilné i kruté a rozhodně by neměly být jako násilné osoby podceňovány. Ovšem problém žen, jako násilných osob, není příliš prozkoumaný. Jedním z důvodů, jak uvádějí autoři, je že muži neradi přiznají, že jsou svou partnerkou týráni.

Špatenková (2011) ve své knize rozděluje násilné chování žen na dvě roviny:

1. Ženy útočí v sebeobraně – sebeobrana je charakteristická pro ženské domácí násilí
2. Ženy násilnou osobu zabijí – po mnoha letech krutého zacházení, zoufalé ženy nevidí jiný způsob ukončení násilí.

1.4 Mýty o domácím násilí

Domácí násilí je spjato s řadou představ, které jsou ve společnosti rozšířené avšak mylné.

Podívejme se na nejčastější z nich:

- **Mýtus o sociálně slabých rodinách**

Představa, že domácí násilí se ve středních a vyšších vrstvách nevyskytuje a postihuje jen sociálně slabé rodiny je velmi rozšířená (Čírtková, Vitoušová et al., 2007). Healey (2014) konstatuje, že násilí se děje ve všech typech rodin – městských, venkovských, u všech etnických skupin, u rodin chudých i bohatých.

- **Mýtus o typickém pachateli**

Ve společnosti panuje utkvělá představa, že pachatel domácího násilí je primitivní, nevzdělaná, vzteklá, útočná a vždy impulzivní osoba (Čírtková, Vitoušová et al., 2007). Avšak jak udává Healey (2014) i manželky soudců, lékařů, politiků či učitelů se setkávají s partnerským násilím.

- **Mýtus o typické oběti**

Laická veřejnost se domnívá, že obětí násilí v domácnosti se stávají pouze pasivní, nesamostatné, závislé „puťky, které si od partnera nechají vše líbit (Čírtková, Vitoušová et al., 2007).

- **Mýtus o příčinném vlivu alkoholu**

Jak píše Čírtková, Vitoušová et al. (2007) výrok: „Bije ji, protože pije“ není zcela pravdivý. Alkohol ani drogy nejsou skutečnou příčinou násilí a fungují spíše jako omluva. Tyto autorky se shodují na tom, že alkohol komplikuje domácí násilí, avšak nevysvětluje jeho příčiny.

1.5 Důsledky domácího násilí

Domácí násilí může mít na život oběti dramatický dopad (LaMance, 2016). Kromě následků fyzického týrání – zlomeniny, popáleniny, trvalé následky, dochází k psychickému poškození (Papežová, 2017). To se projevuje, jak uvádějí Hronová, Vavroňová (2011) depresemi, úzkostmi, posttraumatickou stresovou poruchou. Dále, dle autorek, oběti mohou trpět chronickou únavou, nespavostí, nočními můrami, objevují se poruchy příjmu potravy, upínají se k alkoholu, trápí je flashbacky prožitých událostí, užívají v nepřiměřeném množství léky na spaní či proti bolesti. Tyto autorky též vysvětlují, že účinky přetrvávají velmi dlouho poté, co k násilí již nedochází.

Mezi dvě nejvíce zmiňované psychické poruchy, u řady autorů, patří – Syndrom týrané ženy a posttraumatická stresová porucha (viz níže).

Syndrom týrané ženy

Tento termín – Syndrom týrané ženy byl před desetiletími vytvořen psychologkou Leonore Walker (Orenstein, 2014). Jedná se o změnu duševního stavu u oběti domácího násilí. Nevzniká okamžitě, ale až po delším trvání násilí, kdy se opakuje tzv. cyklus domácího násilí (Čírtková, 2007).

Projevy syndromu mohou být různé. Psycholožka Leonore Walker (2016), v jedné ze svých knih, popisuje charakteristické znaky žen s tímto syndromem:

- Žena věří, že násilí je její chyba
- Má strach o svůj život a život svých dětí
- Žena opakovaně utíká a vrací se k násilníkovi
- Věří, že násilník je všude a vidí vše co dělá.

V dnešní době se v odborné literatuře setkáme i s výrazem „syndrom týrané osoby“ či „syndrom týraného partnera“. Toto označení ukazuje, že obětí násilí nemusí být vždy jen žena (Záchová, 2014).

Posttraumatická stresová porucha

Výrazem posttraumatická stresová porucha (PTSP) označujeme úzkostnou poruchu, která se objeví po stresující, emočně náročné události (Ocisková, Praško, 2015). Jak konstatuje Wiederhold (2013) může se jednat o traumata spojená s válečnými konflikty, s přírodními katastrofami, dopravními nehodami, ale i s utrpením způsobeným lidmi, tedy s domácím násilím. Porucha se zřídka vyskytne ihned po traumatické události, většinou se objevuje s latencí půl roku po ní (Ocisková, Praško, 2015).

Hendricks (2014) popisuje příznaky PTSP u obětí domácího násilí – objevují se pocity viny, depresivní stavy, suicidální myšlenky, nespavost, narušení vlastního sebevědomí. Stres a vyčerpání může dále vést k různým somatickým onemocněním.

1.5.1 Viktimizace obětí

Viktimizací rozumíme proces poškozování a zraňování jedince. Viktimizace začíná útokem na oběť, ale zpravidla tím nekončí (Čírtková, 2007).

Rozlišuje dvě fáze viktimizace – viktimizace primární a viktimizace sekundární.

V primární viktimizaci se jedná, jak píše Matoušková (2013) o samotnou újmu způsobenou pachatelem – emoční, fyzickou. K primární viktimizaci tedy dochází vždy, jak dodává Čírtková (2007), stane-li se jedinec obětí trestného činu.

K sekundární viktimizaci nedochází přímo tím daným trestným činem, ale jde o výsledek reakce jednotlivců a institucí na oběť (Matoušková, 2013). Kontakt s policií, soudcem, rozpomínání na emociálně složité události týkající se trestného činu i celý zdoluhavý průběh trestního řízení - to vše je pro oběť velmi stresující, a proto potřebuje od těchto veřejných činitelů cítit důvěru, bezpečí a respekt (Čírtková, 2007). Pakliže nejsou tyto potřeby naplněny, dochází k sekundární viktimizaci. Typickými zdroji sekundární viktimizace jsou, dle citované autorky, především orgány činné v trestním řízení, ale i média veřejně publikující podrobnosti o případu oběti.

1.6 Domácí násilí a legislativa v ČR

Novodobé české právo se vždy stavělo proti násilí na člověku a postihovalo je sankcemi. Trvalo dlouhá léta, než si čeští zákonodárci uvědomili, že v rámci domácího násilí se jedná o velmi specifické protiprávní jednání, na které nestačí obecné zákazy a tresty, ale že vyžaduje speciální úpravu (Conwayová, 2007).

V českém právním systému je ochrana obětí domácího násilí obecně zakotvena v Listině základních práv a svobod, v Úmluvě o právech dítěte, v rámci občanského

práva, zákona o rodině, policejního zákona, zákona o přestupcích, v trestním zákoně a dalších (Marvánová-Vargová, 2008).

V posledních letech prošla legislativa České republiky, v souvislosti s domácím násilím, mnoha změnami, kterými se budu více zabývat v následující kapitole.

1.6.1 Nejdůležitější legislativní opatření v oblasti domácího násilí

Zcela nový způsob řešení domácího násilí přináší **zákon č. 135/2006 Sb.**, a to sice v podobě institutu vykázání. Od 1.1.2007 je policie oprávněna, v případě domácího násilí, násilnou osobu vykázat za společného obydlí na dobu 10 dní (MVCR, ©2017). Tato lhůta slouží oběti, k podání návrhu na předběžné opatření, které může vyžadovat, zákaz pachatele do společného obydlí a bezprostředního okolí, pokud stále hrozí nebezpečí napadení. Předběžné opatření má platnost 1 měsíc (Gubová, © 2017).

Vykázání upravuje nově s účinností od 1. 1. 2009 **zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky**, ve znění pozdějších předpisů, § 44 - § 47.

Dle § 44 odst. 1 zákona o Policii ČR je policista oprávněn vykázat osobu, u které se domnívá, s ohledem na předcházející ataky, že se pokusí o nebezpečný útok proti zdraví, životu nebo lidské důstojnosti. Agresor může být vykázán i v jeho nepřítomnosti. (Zákon č. 273/2008 Sb., 2008)

§ 45 upravuje práva a povinnosti vykázané osoby. Např. vykázaná osoba je povinna vydat policistovi všechny klíče od společného obydlí či zdržet se styku a navazování kontaktu s osobou ohroženou (Zákon č. 273/2008 Sb., 2008).

Dle § 46 poučí policista osobu ohroženou o možnosti podání návrhu předběžného opatření, o možnosti psychologických, sociálních či dalších služeb a následcích z vědomě uvedených nepravdivých údajů (Zákon č. 273/2008 Sb., 2008).

Podle § 47 odst. 4 policista do 3 dnů od vykázání provede kontrolu, zda –li vykázaná osoba povinnost vykázání dodržuje (Zákon č. 273/2008 Sb., 2008).

Předběžné opatření nařízené soudem upravuje **zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád**, § 76.

Poslední možnost ochrany představují intervenční centra, která byla zřízena zákonem č. 135/2006 Sb. avšak od 1. 1. 2007 fungují v České republice dle **zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách** (Ševčík, Špatenková et al., 2011). Na základě vykázání je nejpozději do 48 hodin od doručení úředního záznamu do intervenčního centra ohrožené osobě nabídnuta pomoc. V rámci služby je zajištění spolupráce mezi intervenčními centry, dalšími poskytovateli sociálních služeb, útvary Policie ČR, orgány

sociálně – právní ochrany dětí, obcemi, případně dalšími orgány veřejné správy (Arnoldová, 2016).

1.7 Formy pomoci a práce s oběťmi domácího násilí

Jistě všichni souhlasíme s názorem Conwayové (2007), že vypořádat se s násilím ve vztahu bez pomoci je velmi těžké. Naštěstí existují lidé, kteří oběť vyslyší a dokáží pomoci.

V případě krize se tedy oběť může obrátit na následující organizace:

- **Intervenční centra**

Jak jsem již zmiňovala činnost intervenčních center je uvedena v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, § 60.

Úkolem intervenčních center je poskytnout sociální, psychologickou a právní pomoc, osobám ohroženým domácím násilím (Conwayová, 2007).

V intervenčním centru jsou sociální služby poskytovány ve formě ambulantní, terénní i pobytové (Arnoldová, 2016).

- **Azylové domy**

Azylový dům je pobytovou službou, který představuje důstojnou, nepřetržitou pomoc obětem domácího násilí (Buskotte, 2008). Conwayová (2007) dodává, že jde o bezpečné místo, kde se týrané ženy mohou uchýlit před násilím, zotavit se z jeho následků a začít se rozhodovat o své budoucnosti.

- **Bílý kruh bezpečí**

Bílý kruh bezpečí poskytuje odbornou pomoc obětem a svědkům trestných činů již od roku 1991. Kromě odborného sociálního poradenství a telefonické krizové pomoci též zprostředkovává informace pro veřejnost o problematice partnerského násilí, vytváří nejrůznější vzdělávací aktivity a spolupracuje s médii (Bílý kruh bezpečí, © 2009).

- **Koalice organizací proti domácímu násilí**

KOORDONA, neboli Koalice neziskových organizací proti domácímu násilí, je společenství institucí, které poskytují právní a psychosociální poradenství obětem násilí a též provádějí osvětu veřejnosti k této problematice (Koalice organizací proti domácímu násilí, 2015).

Členy této koalice je 7 organizací. A sice: proFem, o.p.s. – centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí, Acorus, z. ú. – pomoc osobám ohroženým domácím

násilím, Magdalenium, o.s. – azylový dům, Persefona o.s., Most k životu a Slezská diakonie – poradna Elpis (Koalice organizací proti domácímu násilí, 2015).

V České republice se věnuje problematice domácího násilí, prevenci i pomoci jeho obětem, celá řada dalších organizací (viz Příloha 2).

Při rozhodování oběti o vhodném řešení situace je důležitá psychologická pomoc.

- **Krizová intervence**

France (2014) vysvětluje, že krizová intervence je okamžitá odborná pomoc, člověku, který je v akutní krizi. Autor uvádí, že může být poskytována v přímém kontaktu - face to face či telefonicky. Rogers a Lester (2012) dodávají, že krizová intervence může být poskytnuta též po internetu.

Cílem by mělo být dle Vodáčkové et al. (2002) poskytnutí bezpečí pro klienta, dodání naděje, podpory, klient by měl též pocítit úlevu.

U krizové intervence tváří v tvář hrají důležitou roli neverbální projevy, ale i prostor, kde se celé sezení koná (Bednářová, 2009).

Telefonická krizová pomoc je založena na jednorázovém, ale i opakovaném telefonickém kontaktu klienta s pracovištěm, které provozuje krizovou linku (Vodáčková et al., 2002). V naší zemi má tento druh pomoci tři podoby, které autorka dělí na: Kontaktní linky – mohou a nemusí sloužit pro klienta v krizi, Specializované linky – zaměřené na určitou problematiku, Linky důvěry – nespécializují se na určitou problematiku, jsou otevřené celé populaci.

Krizová intervence se skládá z psychologické, lékařské, sociální i právní pomoci (Ševčík, Špatenková, 2011).

- **Skupinová psychoterapie**

Vágnerová (2004) se domnívá, že skupinová psychoterapie je pro oběť domácího násilí velmi vhodná. Žena má možnost získat náhled na svou situaci, sdílet své pocity s ženami se stejným problémem a naučit se vhodný způsob reagování.

- **Párová terapie**

Vágnerová (2004) uvádí, že párová terapie je vhodná jen tehdy, je-li muž motivován změnit své chování a žena dokáže ubránit svou pozici. Autorka vysvětluje, že muž je v terapii veden k tomu, aby přebíral odpovědnost za své chování, žena se naopak učí přejímat odpovědnost za svou bezpečnost.

Žije-li oběť v násilném vztahu, je vhodné aby myslela na svou bezpečnost. Ve specializované poradně jí pomohou se v celé situaci zorientovat a vytvoří s ní tzv. bezpečnostní plán (Nenechte si ubližovat, © 2014).

Bezpečnostní plán

Bezpečnostní plán, který se je pro každou oběť individuální, se vypracovává poté, co oběť vyhodnotí rizikové faktory. Vychází z aktuální situace a pravidelně se aktualizuje, pokud by došlo ke změnám (Marvánová-Vargová et al., 2008). Bednářová (2009) vysvětluje, že tento plán se zpracovává s obětí, které nadále zůstávají s agresorem. Autorka také poukazuje na to, že díky bezpečnostnímu plánu lze naplánovat odchod ze společné domácnosti. Obsahem tohoto plánu se objevují rady: u koho si uschovat důležité dokumenty, náhradní klíče od bytu, určitý peněžní obnos, jaké důkazy o násilí je dobré zdokumentovat, jak poučit o celé situaci děti a určit jim bezpečné místo v bytě či domluvit si signál pomoci se sousedy (Dona linka, ©2007)

1.7.1 Práce s agresory

V České republice zatím není mnoho možností pomoci pro pachatele domácího násilí. Může to být způsobeno i tím, že mezi muži převládá jistá nedůvěra vůči psychologickým službám, pochybují o jejich účinku, tudíž je nevyhledávají.

Marvánová – Vargová et al. (2008) hovoří o tom, že jednou z možností pomoci jsou manželské poradny, poradny pro rodinu a mezilidské vztahy či probační a mediační služba.

Od roku 2009 nabízí SOS centrum Diakonie v Praze terapeutický program, pro osoby, které mají potíže se zvládním agrese. Centrum nabízí párové i individuální konzultace, v rámci kterých se pachatel učí partnerskou komunikaci a osvojuje si techniky ke zvládnání konfliktů (Bílý kruh bezpečí, ©2007). Kromě osobního setkávání může agresor kdykoli využít telefonní linku ke konzultaci s odborníkem (Násilí ve vztazích, © 2017).

Za zmínku dále stojí centrum Gaudia. Toto psychoterapeutické centrum v rámci projektu „Terapeutická práce s násilím ve vztazích“ pracuje s lidmi, kteří mají problém s agresí a násilím ve vztahu (Proti násilí, © 2016).

Velmi dobře rozvinuté programy mají pro tuto cílovou skupinu v zahraničí především v USA, Německu, Rakousku či Finsku. Známy je například Vídeňský tréninkový program pro pachatele násilí, který funguje na podkladě kognitivně behaviorálního přístupu v rámci otevřených skupin (Marvánová-Vargová et al., 2008). Nejdůležitějším atributem je, dle autorky, socializace, řízení vzteku a nácvik sociálních dovedností.

1.8 Prevence domácího násilí

Prevenci obecně rozdělujeme na primární, sekundární a terciální.

V rámci primární prevence se snažíme předcházet nežádoucímu jevu, jeho vzniku a projevení (Dunovský et al, 1995). Hlavním úkolem primární prevence v problematice domácího násilí by tedy mělo být, dle Ševčíka a Špatenkové (2011), seznámení veřejnosti s tímto patologickým jevem co nejvíce a tím snížit výskyt nových případů agrese v populaci. Autoři se domnívají, že nejúčinnějším opatřením je pečlivý výběr partnera a informovanost o tom, co je ve vztahu a při společném soužití dvou osob považováno za správné a normální a co by rozhodně už nemělo být tolerováno.

V sekundární prevenci jde především o včasné odhalení domácího násilí (Ševčík, Špatenková et al., 2011). Je zde tedy daleko užší okruh adresátů než v případě prevence primární. Rizikové bývají domácnosti, kde se vyskytuje závislost na drogách, kriminalita jednoho z partnerů, chudoba, nezaměstnanost, mladší věk, základní vzdělání či nerovnost pohlaví (Marvánová-Vargová et al., 2008). Domácí násilí však může probíhat i v bezproblémové, spořádané rodině. V rámci sekundární prevence jde tedy o různé zásahy, kroky a opatření, které se snaží zabránit zhoršení rodinné situace (Ševčík, Špatenková et al, 2011). Důležitou úlohu u tohoto typu prevence mají především psychologové, terapeuti, lékaři, policisté, sociální pracovníci, učitelé, tedy všichni pracovníci v pomáhajících profesích. Tito lidé by měli velmi dobře znát problematiku domácího násilí, nemělo by tedy z jejich strany docházet k sekundární viktimizaci oběti (Špatenková, 2011).

Terciální prevence je zaměřena na zmírnění nebo odstranění následků násilí a zároveň se snaží pomoci obětem s návratem do společenského života a s jeho zkvalitněním. Tento typ prevence zahrnuje sociální rehabilitaci, reedukaci, reintegraci,

resocializační činnost i sociální opatření v podobě sociálních služeb, sociálních dávek apod. (Ševčík, Špatenková et al., 2011).

2 Cíl práce a hypotézy

2.1 Cíle práce

Pro svou diplomovou práci jsem si zvolila jeden hlavní cíl:

Zjistit odlišnosti informací o problematice domácího násilí od studentů Jihočeské univerzity z fakulty Zdravotně sociální a Ekonomické.

2.2 Hypotéza

V diplomové práci mám stanoveny dvě hypotézy:

H1: Studenti Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity mají o problematice domácího násilí více informací než studenti Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity.

H2: Studenti Zdravotně sociální fakulty budou znát organizace, na které se oběti domácího násilí mohou obrátit, studenti Ekonomické fakulty tyto organizace znát nebudou.

2.2.1 Operacionalizace pojmů

Odlišnost informací – jedna skupina respondentů bude znát více podrobností k dané problematice než druhá skupina respondentů.

Problematika domácího násilí – formy domácího násilí, oběti domácího násilí, charakteristické znaky domácího násilí, mýty o pachateli domácího násilí, institut vykázaní.

Studenti Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity – všechny osoby ženského i mužského pohlaví, kteří studují prezenční formou, některý z bakalářských oborů na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Studenti Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity - všechny osoby ženského i mužského pohlaví, kteří studují prezenční formou, některý z bakalářských oborů na Ekonomické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Více informací – jedna skupina respondentů bude mít více správných odpovědí v dotazníku než druhá skupina respondentů.

3 Metodika

3.1 Použité metody a techniky sběru dat

Pro svou diplomovou práci jsem si zvolila kvantitativní strategii výzkumu. Potřebná data jsem získala pomocí metody dotazování, technika dotazníku.

Metoda dotazování byla zvolena především pro její dvě velké přednosti. A sice - pro rychlý sběr dat a pro získání potřebných informací od většího počtu respondentů. K tomuto účelu byl zkonstruován vlastní dotazník. Dotazník (viz Příloha 1) byl zcela anonymní a byl určen pro studenty bakalářských oborů Jihočeské univerzity, z fakulty Zdravotně sociální a Ekonomické.

Dotazníkovému šetření předcházela pilotáž, díky které jsem zjistila, zda jsou otázky studentům zcela srozumitelné. Respondenti neměli k otázkám žádné výhrady ani připomínky. Konečná podoba dotazníku tedy obsahuje celkem 20 otázek, z toho 10 otázek polouzavřených, 8 otázek uzavřených a 2 otázky otevřené. První 4 otázky jsou zaměřeny na identifikační údaje respondentů – pohlaví, věk, fakulta a ročník, ve kterém studují. Ostatní otázky již byly zaměřeny na problematiku domácího násilí. Otázky byly formulovány tak, aby bylo možné ověřit znalosti vysokoškolských studentů, z dvou zmíněných fakult, o problematice domácího násilí a následně ověřit hypotézy.

Dotazníkové šetření probíhalo během března roku 2017 v Českých Budějovicích. Jelikož pro úspěch každého dotazníkového šetření je velmi důležitá ochota respondentů spolupracovat, navštěvovala jsem studenty osobně v jejich třídách. Stručně jsem jim vysvětlila význam prováděného šetření. Také jsem je ujistila, že dotazník je zcela anonymní a bude sloužit jen k účelu této diplomové práce. V závěru bylo poděkováno za jejich čas a ochotu při vyplnění dotazníku.

Díky vyučujícím, kteří byli ochotni rozdat dotazníky během své hodiny, jsem získala data od studentů, které jsem z časových či jiných důvodů nemohla navštívit osobně.

Dotazník byl dostupný též v online formě, jelikož pro řadu studentů to byla pohodlnější cesta k vyplnění. Dotazníky v elektronické podobě, jsou dle Řemčáka (2017) trendem posledních let. Jejich výhodu vidí, výše zmíněný autor, hlavně ve vyšší návratnosti, která souvisí s jednodušším vyplněním pro respondenty.

3.2 Charakteristika zkoumaného souboru

Výzkumný soubor tvoří studenti bakalářských oborů Jihočeské univerzity z fakulty Zdravotně sociální a Ekonomické, kteří studují prezenční formou. Sběr dat byl proveden nahodilým výběrem od těchto studentů.

Počet studentů bakalářských oborů, kteří studují na Zdravotně sociální fakultě v prezenční formě je celkem 1204. Ekonomická fakulta má takovýchto studentů 780.

V kvantitativním zkoumání je důležitým požadavkem, jak uvádí Reichel (2009), reprezentativnost výběrového souboru. Z tohoto důvodu jsem použila „Sample Size Calculator“, dle kterého jsem ze základního vzorku získala vzorek výběrový o velikosti 461 respondentů.

Celkem jsem tedy rozdala 470 dotazníků. Jejich návratnost byla 81 %. K vyhodnocení bylo celkem tedy použito 380 dotazníků.

3.3 Etická pravidla

Při výzkumu je velmi důležité dodržet etická pravidla.

Etická pravidla považuje Miovský (2006) za praktický nástroj ochrany účastníků, kteří se na výzkumu podílejí. Domnívám se, že je tedy nezbytné zajistit ochranu soukromí a osobních údajů osob, kteří na výzkumu rozhodli podílet, tedy anonymitu.

Anonymitu lze definovat jako respektování důvěrného obsahu informací či jako neidentifikovatelnost konkrétních osob, které informace poskytl (Kutnohorská, 2009). Proto, jak uvádí Walker (2010) je z praktického hlediska dobrým nápadem použití anonymních dotazníků neboť lidé se ochotněji zúčastní výzkumu, ve kterém jsou jejich odpovědi anonymní. Je zde i vyšší pravděpodobnost, že na otázky odpovědí pravdivě.

V mém výzkumu byli respondenti ihned v záhlaví dotazníku informováni o tom, že se jedná o zcela anonymní dotazník a data budou sloužit jen pro výzkum této diplomové práce.

Miovský (2006) také upozorňuje na to, že do etických pravidel patří souhlas respondenta s účastí ve výzkumu. V kvantitativní strategii výzkumu ho respondent podává vyplněním daného dotazníku (Reichel, 2009).

Mohu tedy konstatovat, že v rámci mého výzkumu nedošlo k žádnému poškození účastníků.

3.4 *Harmonogram výzkumu*

Výzkum byl realizován v průběhu měsíce března roku 2017 v Českých Budějovicích. Po vypracování dotazníku jsem v rámci pilotáže otestovala, zda jsou otázky respondentům zcela srozumitelné. Jelikož žádnému z oslovených respondentů nebyly otázky nejasné, mohla jsem začít již se skutečným sbíráním dat. Dotazníky byly studentům rozdávány jak na akademické půdě, tak v online formě, neboť řada studentů tento způsob vyplnění preferovala.

Po navrácení dotazníků jsem provedla kontrolu dat. Zkontrolovaná data jsem statisticky vyhodnotila v programu Microsoft Excel.

4 Výsledky

Tato kapitola bude věnována prezentaci výsledků dotazníkového šetření.

Získaná data budou znázorněna v grafech. Hodnoty dat jsou prezentovány v procentech. Grafy jsou uváděny ve shodné posloupnosti, v jaké byly uvedeny i v dotazníku respondentům.

V druhé části této kapitoly bude uvedeno statistické vyhodnocení hypotéz.

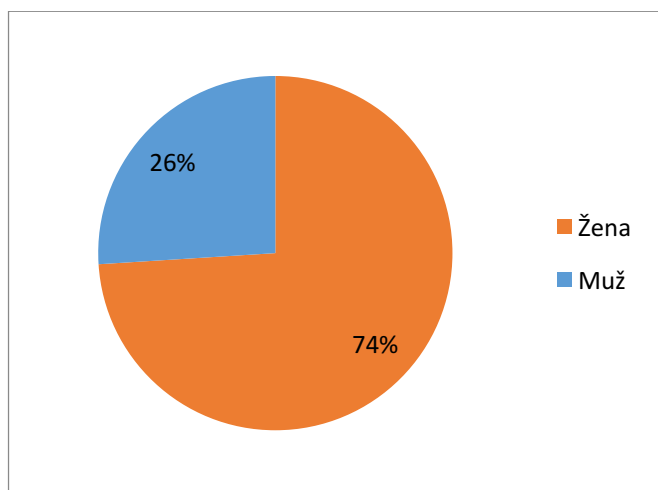
Data byla zpracována v procesoru Microsoft Excel.

4.1 Popisná statistika

Formou popisné statistiky jsou vyhodnoceny jednotlivé odpovědi na otázky z dotazníku. Výsledky jsou znázorněny pomocí grafů s krátkými komentáři.

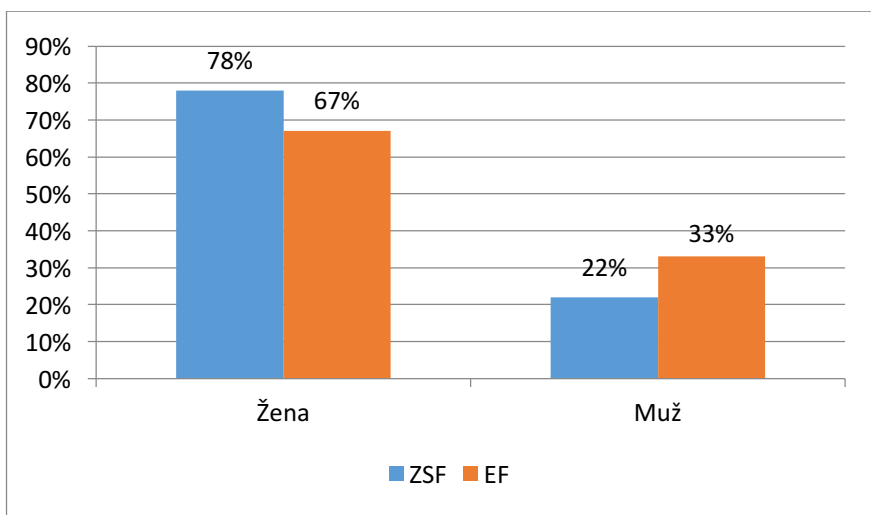
Ke každé otázce se ve většině případů váží dva grafy. Jeden ukazuje celkový podíl odpovědí, ve druhém jsou odpovědi rozděleny dle fakulty, kterou respondenti studují.

První čtyři grafy jsou zaměřeny na identifikační údaje respondentů – pohlaví, věk, fakulta a ročník, ve kterém studují. V grafech následujících jsou již vyhodnoceny odpovědi na otázky týkající se tématu domácího násilí.

Graf 1: Pohlaví respondentů (Zdroj: vlastní výzkum)

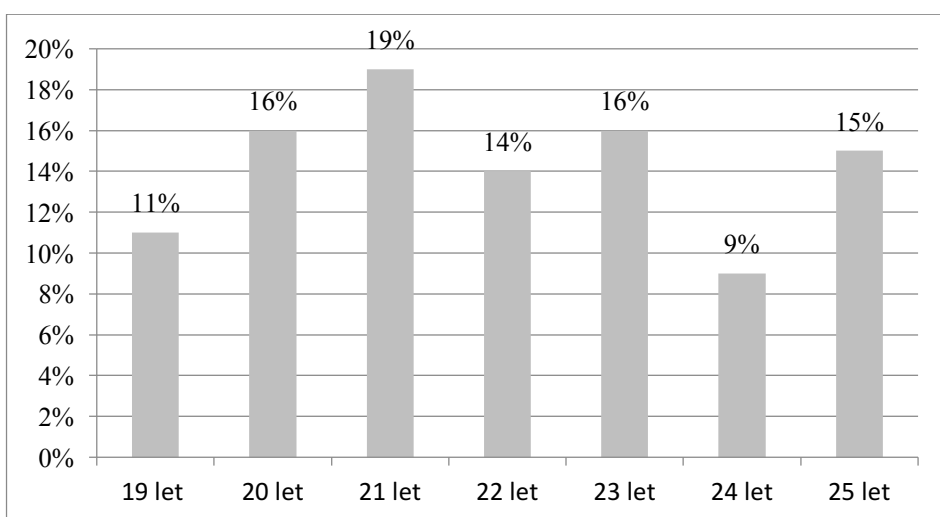
Z celkového počtu 380 respondentů (100 %) se dotazníkového šetření účastnily převážně ženy. Bylo jich přesně 282, čili 74 %. Mužů se zúčastnilo pouze 98, tedy 26 %.

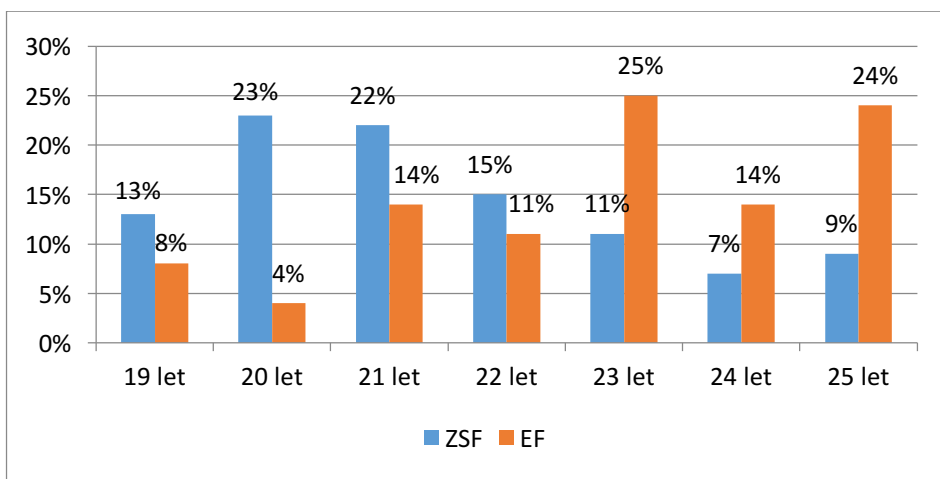
Graf 2: Pohlaví respondentů – rozdělení dle fakulty (Zdroj: vlastní výzkum)

Pokud se na pohlaví respondentů podíváme dle fakulty, kterou v dotazníku uvedli, vidíme, že se výzkumu účastnilo 187 (78 %) žen a 52 (22 %) mužů z fakulty Zdravotně sociální. Z fakulty Ekonomické se do výzkumu zapojilo 95 (67 %) žen a 46 (33 %) mužů.

Toto procentuální zastoupení dokazuje fakt, že muži mají spíše zájem o studium technických oborů. Ženy si vybírají obory humanitní a společenskovední.

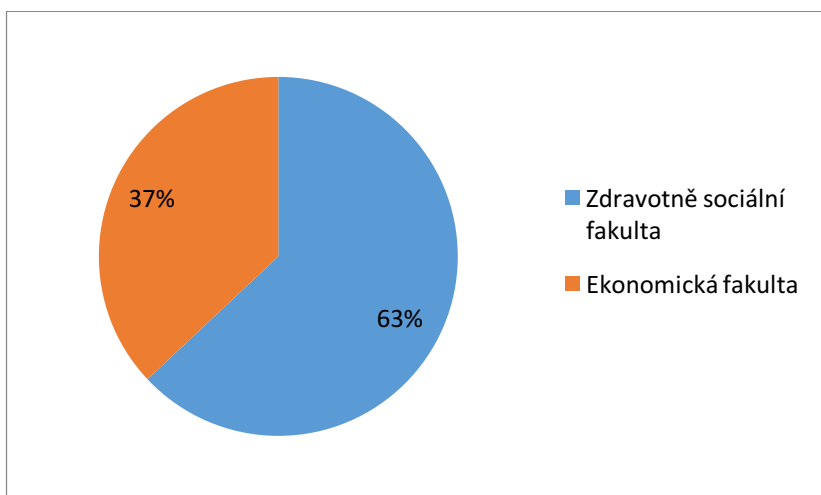

Graf 3: Věkové rozložení respondentů (Zdroj: vlastní výzkum)

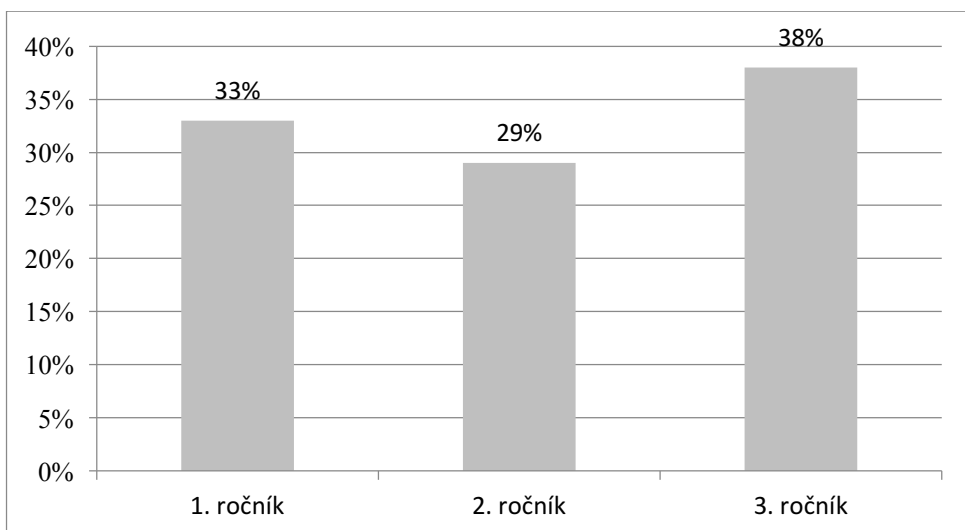
Graf 4: Věkové rozložení respondentů – rozdělení dle fakulty
(Zdroj: vlastní výzkum)

Věkové rozložení respondentů nebylo příliš široké. Jelikož byl dotazník určen pro studenty bakalářských oborů prezenčního studia, pohyboval se věk v rozmezí od 19 let do 25 let. Jak je vidět z grafu 3, jednotlivé věky respondentů byly téměř shodně zastoupeny. Celkový počet devatenáctiletých studentů byl 11 %, 16 –ty % byli shodně zastoupeni respondenti ve věku 20 let a 23 let. Jednadvacetiletých studentů se vyskytlo ve výzkumu 19 %, dvaadvacetiletých 14 %, čtyřiaadvacetiletých 9 % a pětadvacetiletých 15 %.

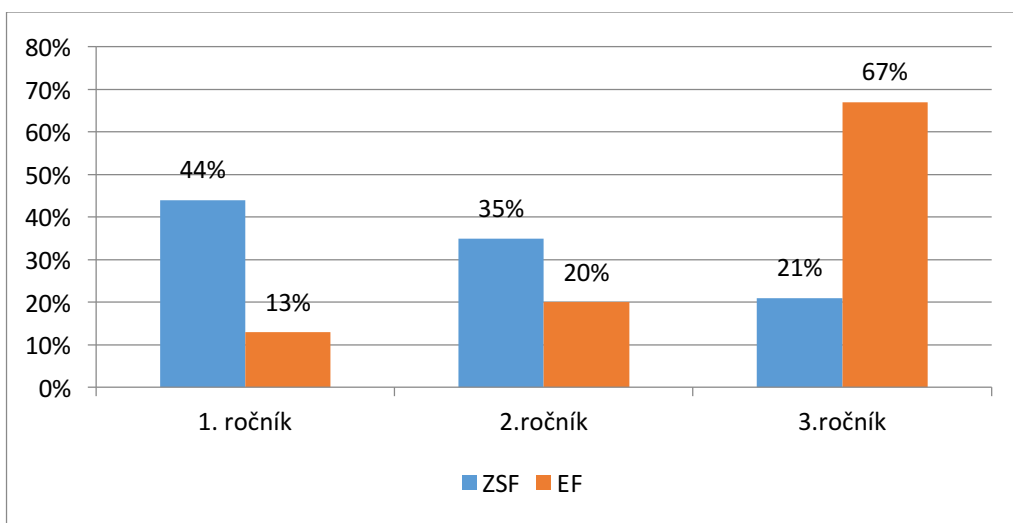
Graf 5: Studijní zaměření respondentů (Zdroj: vlastní výzkum)

Graf 5 znázorňuje studijní zaměření respondentů. Z celkového počtu oslovených studentů studovalo 239 (63 %) fakultu Zdravotně sociální a 141 (37 %) fakultu Ekonomickou.

Graf 6: Ročník, ve kterém respondenti studují (Zdroj: vlastní výzkum)

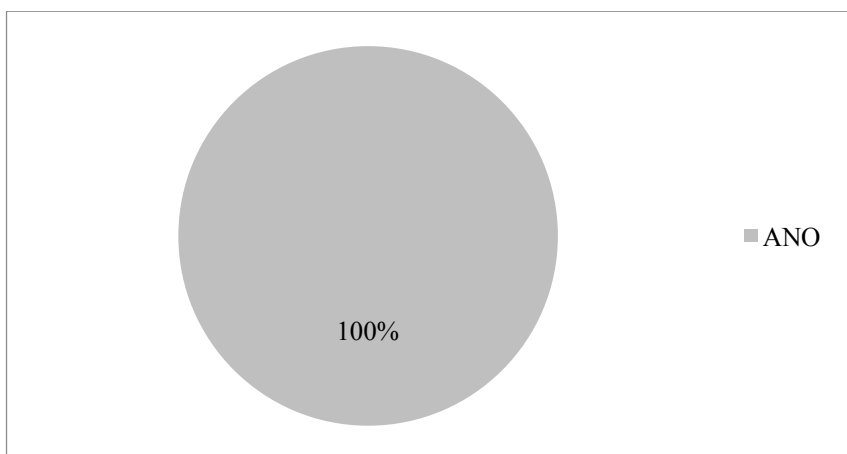
Z grafu výše je patrné, že nejvyšší zastoupení (38 %) tvořili studenti třetích ročníků bakalářských oborů. Následovali studenti prvního ročníku (33 %). Studenti druhého ročníku byli v celkovém počtu 29 %.

Graf 7: Ročník, ve kterém respondenti studují – rozdělení dle fakulty (Zdroj: vlastní výzkum)

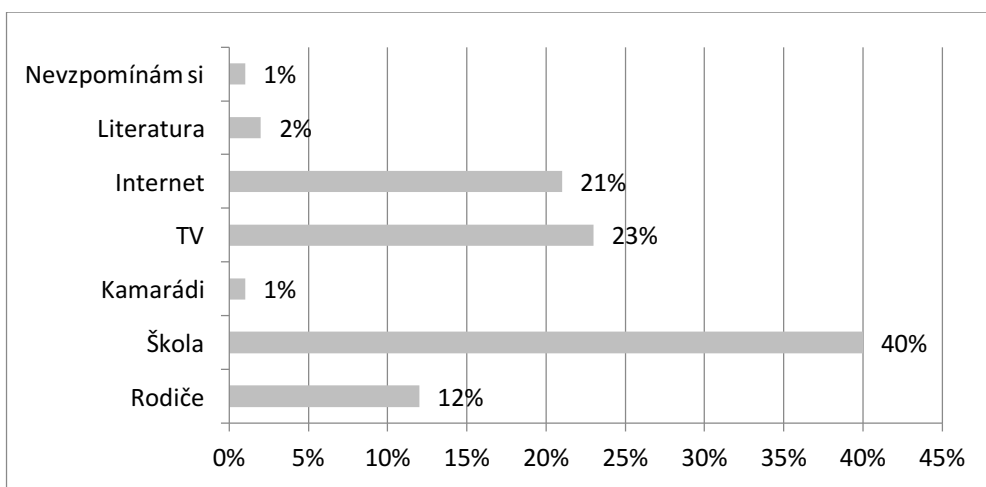
Graf 7 nám ukazuje, že 106 studentů (44 %) aktuálně studuje první ročník na Zdravotně sociální fakultě. 83 studentů (35 %) studuje tuto fakultu druhým rokem a 50 studentů (21 %) tuto fakultu navštěvuje již třetí rok.

Z fakulty Ekonomické se do dotazníkového šetření zapojilo 19 studentů (13 %) prvních ročníků, 28 studentů (20 %) z ročníku druhého a nejvyšší zastoupení měli studenti třetích ročníků, kterých se zapojilo 94 (67 %).

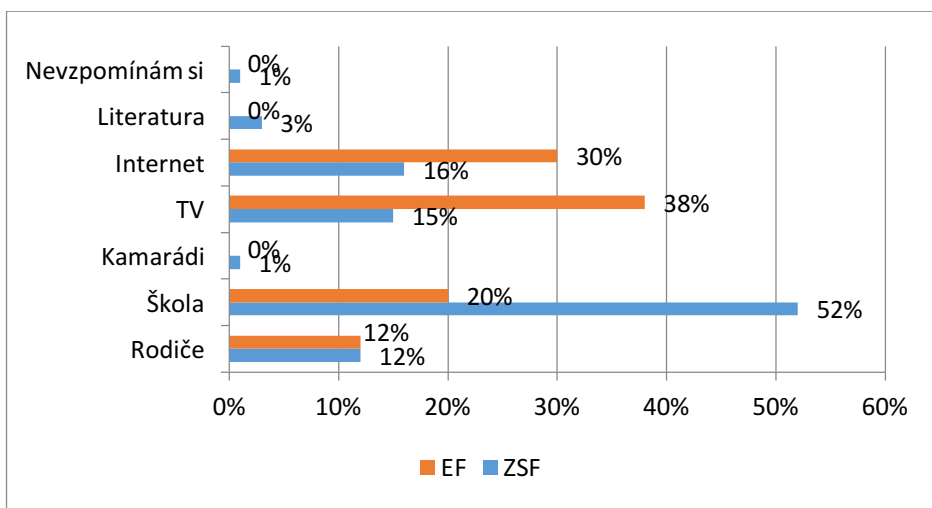
Graf 8: Podíl respondentů, kteří slyšeli o problematice domácího násilí
(Zdroj: vlastní výzkum)

O problematice domácího násilí, jak je vidět z grafu 8, slyšelo všech 380 oslovených respondentů – čili 100 %. Domnívám se, že do jisté míry za to vděčíme médiím, ve kterých se právě tato problematika stává stále častěji diskutovaným tématem.

Graf 9: Znalost domácího násilí (Zdroj: vlastní výzkum)

Z celkového podílu odpovědí vidíme, že o této problematice mají studenti povědomí skutečně nejvíce právě díky médiím. Televizi či internet celkově označilo 171 respondentů (45 %). Druhou nejčastější odpovědí byla škola, kterou vybralo 152 respondentů (40 %). A třetí nejčastější odpovědí byly rodiče, díky kterým zná domácí násilí 45 respondentů (12 %).

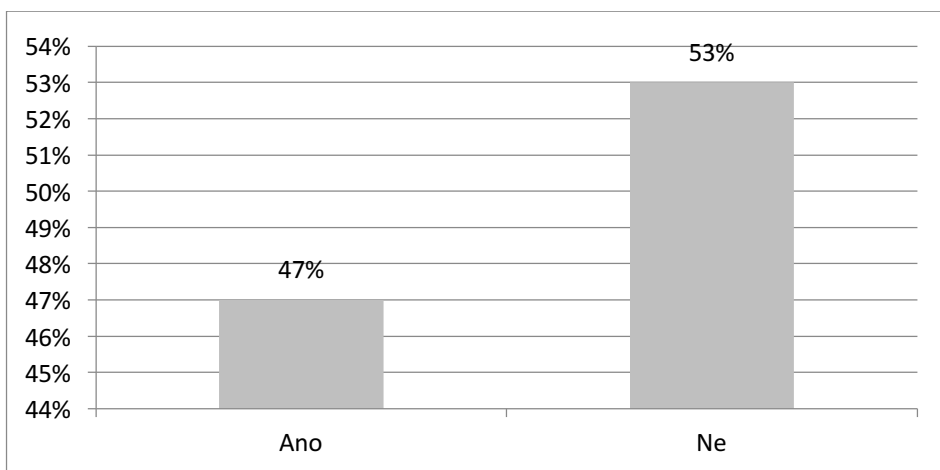

Graf 10: Znalost domácího násilí – rozdělení dle fakulty
(Zdroj: vlastní výzkum)

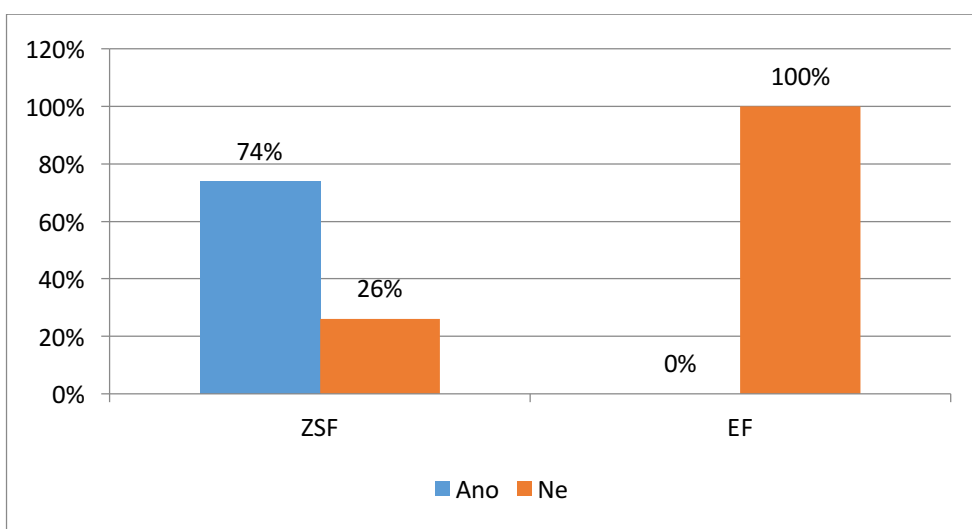
Studenti Zdravotně sociální fakulty nejčastěji uvedli, že problematiku domácího násilí znají ze školy. Celkem tak odpovědělo 124 respondentů (52 %). Druhou nejčastější odpovědí byly média. 38 studentů (16 %) z této fakulty se doslechlo o domácím násilí na internetu, 37 studentů (15 %) z televize. Od rodičů zná domácí násilí 28 respondentů (12 %). U této otázky mohli studenti též vypsát jinou možnost, od koho tuto problematiku znají. Využilo to celkem 9 studentů. Z toho 6 studentů (3 %) uvedli, že povědomí o domácím násilí mají díky literatuře, 3 studenti (1 %) napsali, že si již nevzpomínají, kdo je s touto problematikou seznámil. Shodný počet 3 studentů (1 %) přiznalo, že se o domácím násilí doslechlo od přátel.

Většina studentů Ekonomické fakulty se o domácím násilí dozvěděla skrze média. 53 studentů (38 %) označila televizi jako hlavní zdroj, díky kterému tuto problematiku znají, 43 studentů (30 %) se setkali s tímto pojmem na internetu. 28 respondentů (20 %) této fakulty bylo obeznámeno o domácím násilí ve škole a 17 studentů (12 %) od rodičů.

Z odpovědí na tuto otázku je vidět rozdílnost studijního zaměření. Studenti Zdravotně sociální fakulty se nejčastěji o domácím násilí dozvídají ve škole, v rámci výuky, zatímco studenti Ekonomické fakulty skrze média.

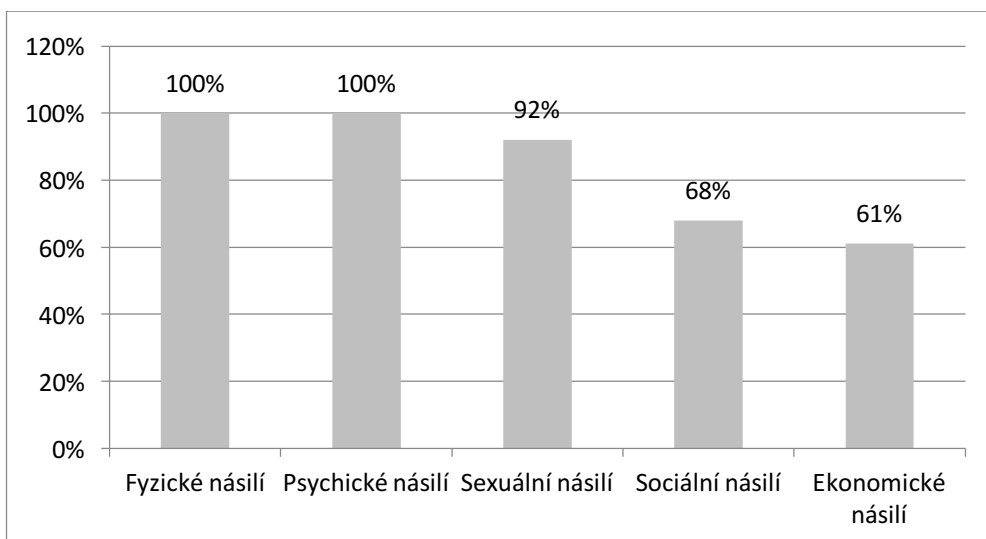
Graf 11: Znalost respondentů o syndromu CAN (Zdroj: vlastní výzkum)

Graf 12: Znalost respondentů o syndromu CAN – rozdělení dle fakulty (Zdroj: vlastní výzkum)

Syndrom CAN nebo-li syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte správně definovalo 178 (74 %) respondentů ze Zdravotně sociální fakulty. Zbýlých 61 respondentů (26 %) tento syndrom neznalo.

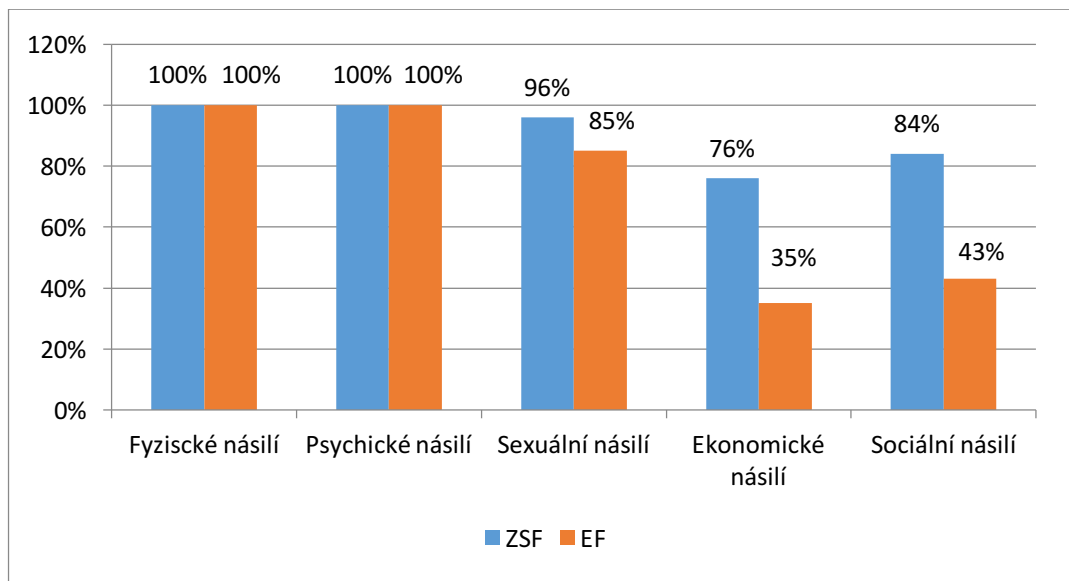
U Ekonomické fakulty se ze 141 oslovených respondentů nenašel žádný, který by tento Syndrom znal.

Graf 13: Formy domácího násilí (Zdroj: vlastní výzkum)

V otázce č. 8 bylo respondentům nabídnuto všech 5 forem domácího násilí. Správně měli označit všechny nabízené možnosti.

Jak je patrné z grafu 13, pouze varianta fyzické násilí a psychické násilí dosáhla 100 %. Označili ji tedy všichni respondenti. Sexuální násilí označilo 92 % respondentů, sociální násilí 68 % a nejméně – 61 % respondentů zvolilo též ekonomické násilí jako možnou formu násilí domácího.

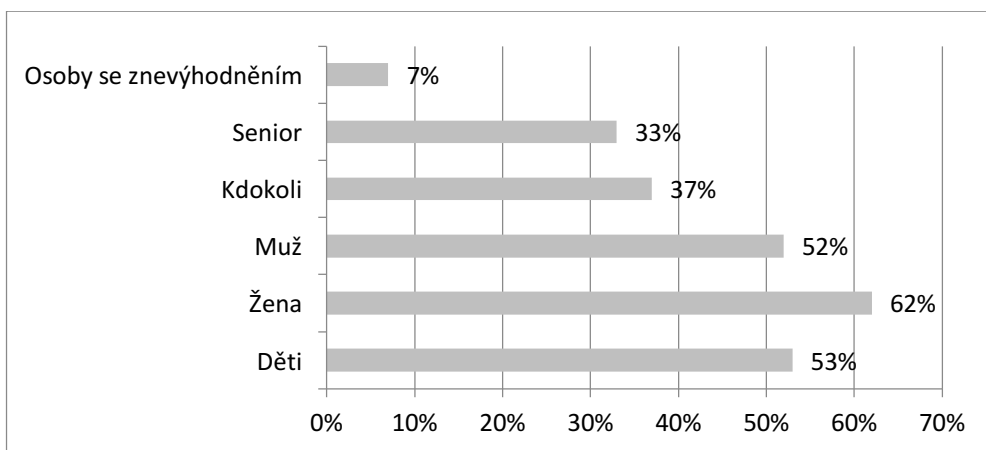

Graf 14: Formy domácího násilí – rozdělení dle vzdělání

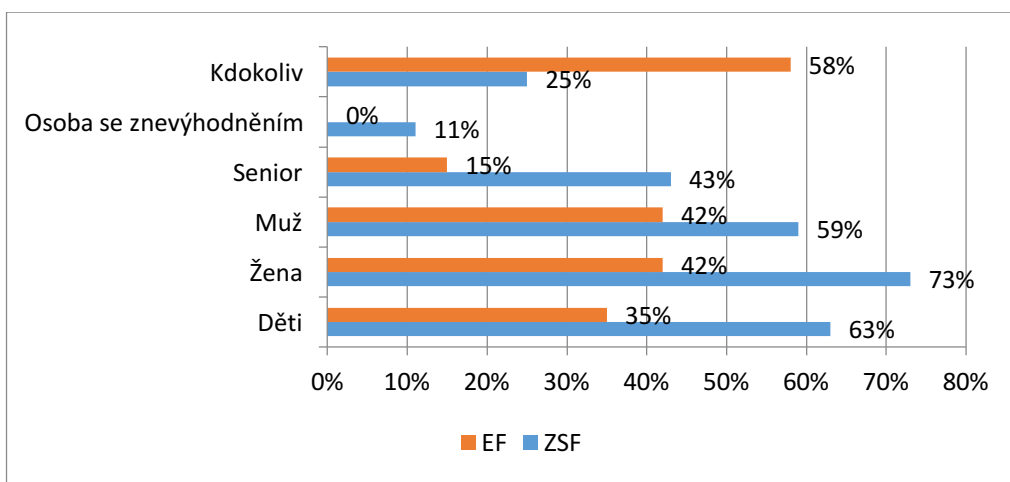
(Zdroj: vlastní výzkum)

Všech 239 studentů (100 %), kteří studují Zdravotně sociální fakultu vybralo za formy domácího násilí – násilí fyzické a psychické. Sexuální násilí dosáhlo také vysokého počtu – celkem ho zvolilo 230 studentů (96 %). Násilí sociální označilo 200 studentů (84 %) a nejméně studentů této fakulty 182 (76 %) považuje ekonomické násilí za možnou formu násilí domácího.

Studenti z Ekonomické fakulty se také shodli na formách fyzického a psychického násilí. Tyto dvě možné podoby domácího násilí označilo tedy 141 studentů (100 %). Následovalo násilí sexuální, které zvolilo 120 studentů (85 %) a sociální, které označilo 60 studentů (43 %). Násilí ekonomické bylo také u studentů této fakulty zastoupeno nejnižším počtem – tedy pouze 50 studentů (35 %) ho zvolilo jako možnou formu.

Graf 15: Oběti domácího násilí (Zdroj: vlastní výzkum)

Graf 16: Oběti domácího násilí – rozdělení dle vzdělání (Zdroj: vlastní výzkum)

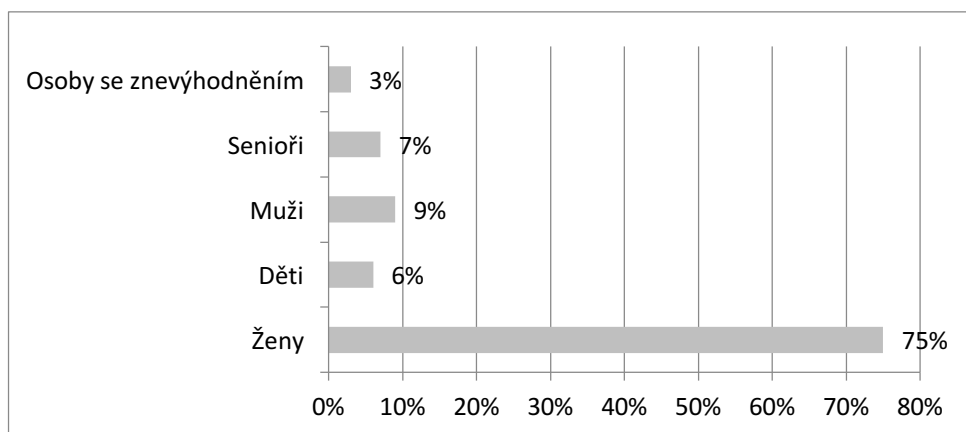
Obětí domácího násilí může být kdokoliv bez ohledu na pohlaví, věk, vzdělání či finanční situaci. U této otázky tedy respondenti mohli uvést více možných odpovědí.

U respondentů ze Zdravotně sociální fakulty se v počtu 175 odpovědí (73 %) objevila žena jako možná oběť domácího násilí. Následovala odpověď děti, kterou zvolilo 150 (63 %) dotázaných. Muže vybralo 140 respondentů (59 %), seniory 103 respondentů (43 %). 60 respondentů (25 %) zvolilo odpověď, že se obětí domácí násilí může stát kdokoliv a 27 studentů (11 %) zmínilo skupinu osob s různými druhy znevýhodnění jako cíl domácího násilí.

U studentů Ekonomické fakulty získala největší podíl odpovědí (58 %) varianta, že se obětí domácího násilí může stát kdokoliv. Shodným počtem 59 respondentů (42 %) byli zastoupeni muži a ženy jako možné oběti. 50 respondentů (35 %) zvolilo děti jako možnou oběť domácího násilí.

se domnívalo, že i děti se mohou stát potencionálními oběťmi a nejmenším počtem 21 (15 %) odpovědí byli zmíněni senioři. Je zajímavé, že studenti této fakulty vůbec nevedli osoby se znevýhodněním, jako možné oběti.

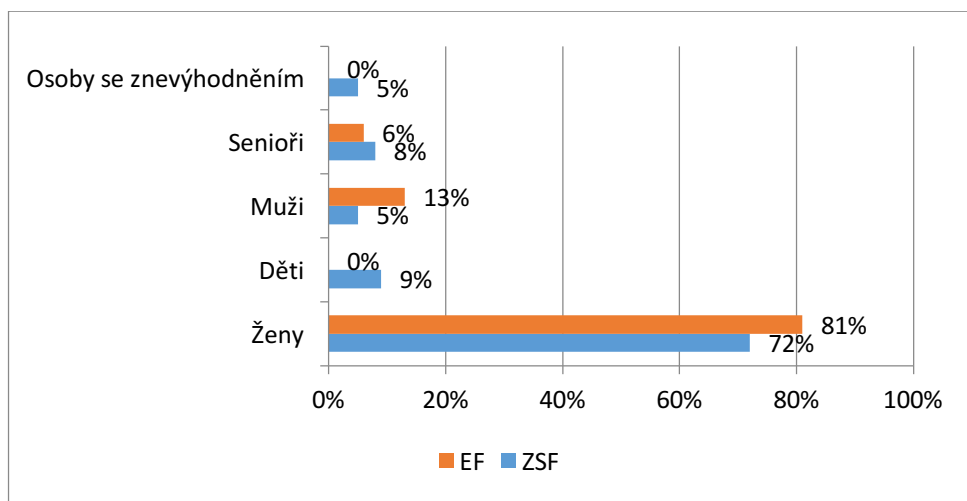
Studenti Ekonomické fakulty uváděli, dle grafu 16, spíše obecnější možnost odpovědi, studenti Zdravotně sociální fakulty vypisovali konkrétnější skupiny osob, které se mohou stát oběťmi.

Graf 17: Nejčastější oběti domácího násilí (Zdroj: vlastní výzkum)

Odborná literatura uvádí, že ač se obětí domácí násilí může stát kdokoliv, stále je nejčastěji páčáno na ženách.

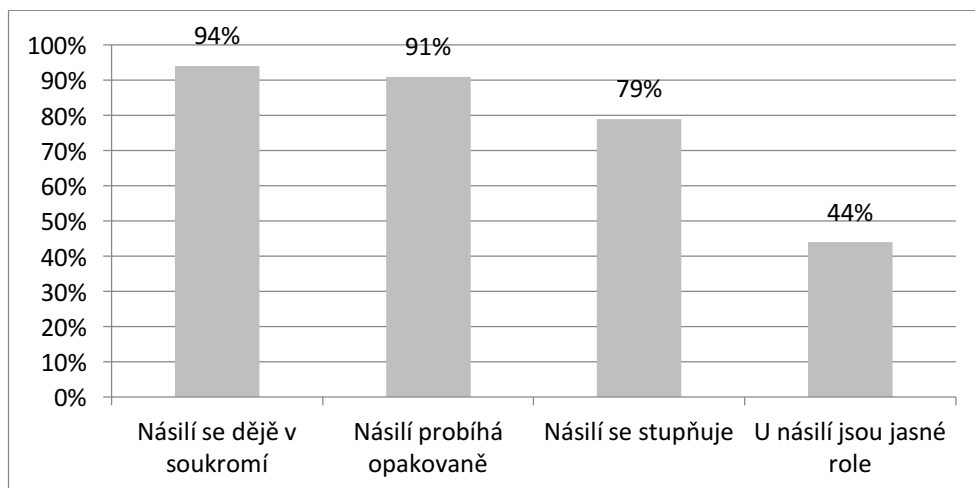
Jak můžeme vidět z grafu 17, respondenti se s tímto výrokem ztotožňují.

Graf 18: Nejčastější oběti domácího násilí – rozdělení dle fakulty
(Zdroj: vlastní výzkum)

Pokud se podíváme na odpovědi respondentů Zdravotně sociální fakulty vidíme, že ženu zvolila drtivá většina z nich – tedy 72 %. Děti označilo 22 respondentů (9 %), seniory 19 respondentů (8 %) a shodný počet 13 respondentů (5 %) se domnívá, že je domácí násilí nejčastěji páčáno na mužích a osobách s určitým znevýhodněním.

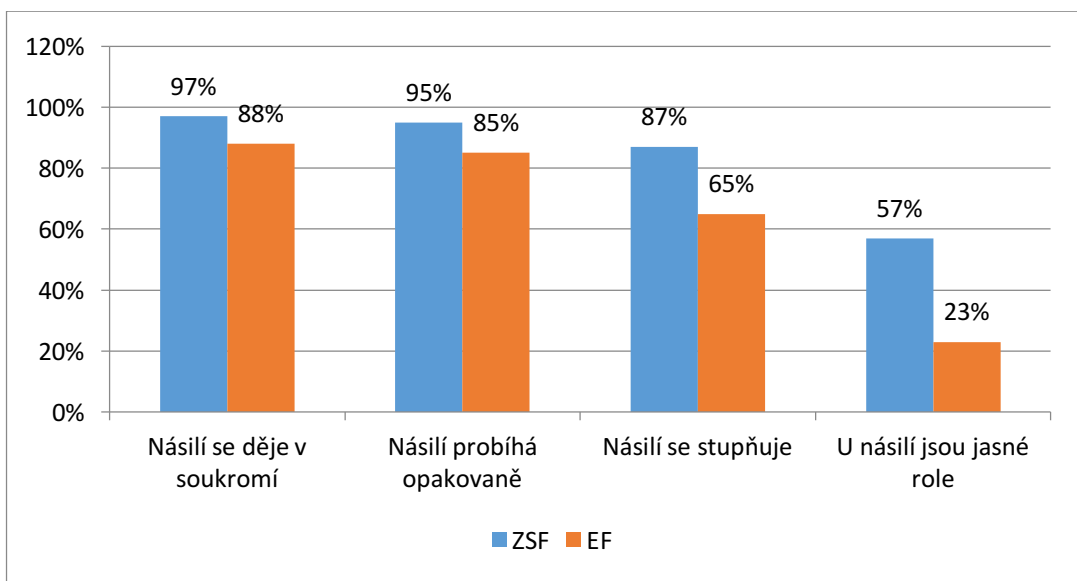
U studentů Ekonomické fakulty měla varianta, že se obětí nejčastěji stává žena ještě větší zastoupení. Celkem tuto odpověď zvolilo 114 (81 %) respondentů. Druhý největší počet odpovědí získali muži (13 %) a poté senioři, které označilo 8 studentů (6 %). O tom, že by se nejčastěji stávali oběťmi násilí děti či osoby se znevýhodněním se nedomnívá žádný ze studentů této fakulty.

Graf 19: Charakteristické znaky domácího násilí (Zdroj: vlastní výzkum)

V této otázce byly respondentům nabídnuty všechny čtyři hlavní charakteristické znaky domácího násilí. Respondenti měli správně označit všechny čtyři odpovědi. Tato otázka byla polouzavřená, čili byla zde možnost, dopsat variantu, která by respondentům v nabídce chyběla a považovali by ji za správnou. Tuto možnost nikdo nevyužil.

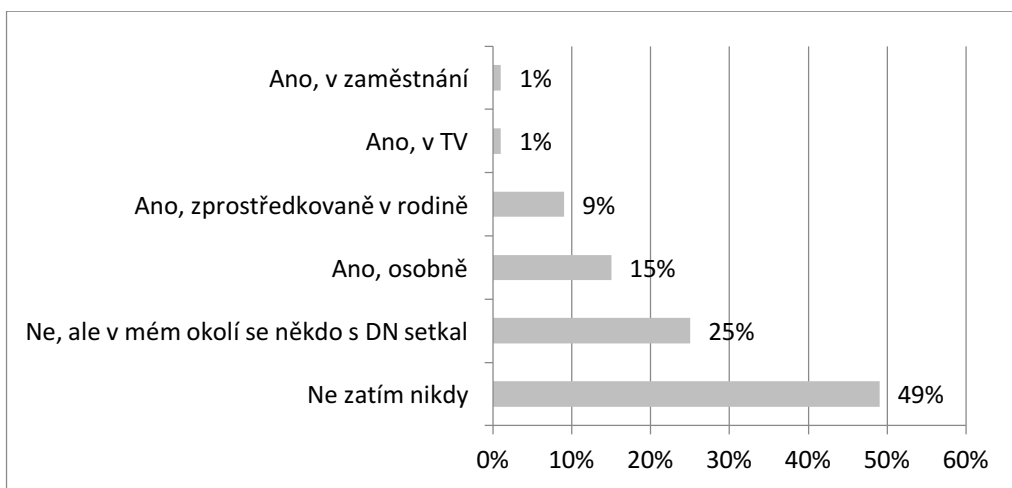
Převážná většina studentů (94 %) pokládá za typické znaky domácího násilí hlavně to, že se násilí děje tzv. za dveřmi, že k násilí dochází opakovaně označilo 91 % respondentů. Za příznačný znak domácího násilí považuje 79 % dotázaných stupňovitost násilí ze strany agresora a jasné rozdělení rolí určilo 44 % studentů.

Graf 20: Charakteristické znaky domácího násilí – rozdělení dle fakulty
(Zdroj: vlastní výzkum)

232 studentů (97 %) Zdravotně sociální fakulty vybralo za charakteristický znak domácího násilí, že se děje tzv. za dveřmi tedy v soukromí. 227 studentů (95 %) se shodlo, že násilí probíhá opakovaně. Stupňovitost agrese zvolilo 208 respondentů (87 %). O tom, že jsou v domácím násilí rozdělené a jasné role ví 136 studentů (57 %).

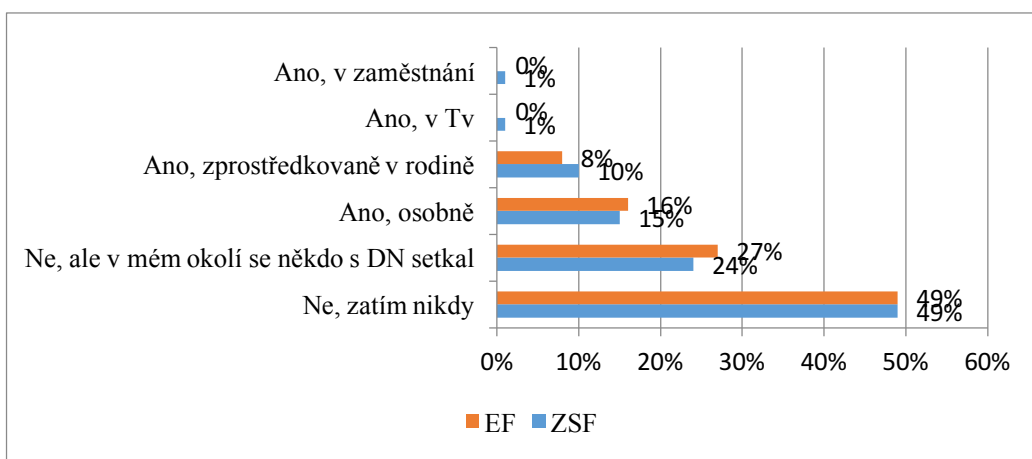
Že se domácí násilí děje neveřejně čili v soukromí uvedlo 124 (88 %) respondentů Ekonomické fakulty. Opakovanost ataků vnímá za charakteristický znak 120 (85 %) respondentů EF, stupňovitost násilí označilo respondentů 92 (65 %) a variantu - jasné role vybralo 32 (23 %) studentů.

Graf 21: Setkání s domácím násilím (Zdroj: vlastní výzkum)

Z grafu 21 je patrné, že někteří respondenti mají s domácím násilím již zkušenosti. A to ať osobně (15 %) či zprostředkovaně (9 %).

Téměř polovina (49 %) z oslovených měla zatím to štěstí a s násilím se dosud nesešla.

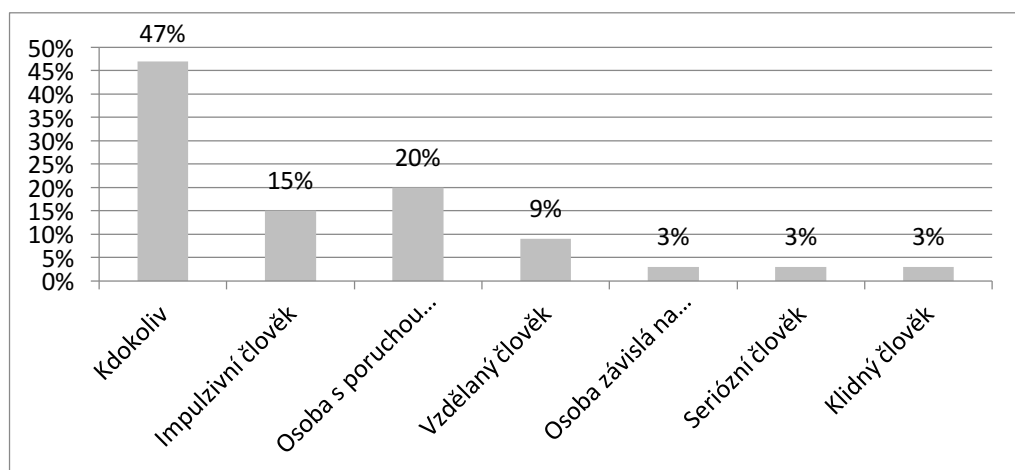

Graf 22: Setkání s domácím násilím – rozdělení dle fakulty

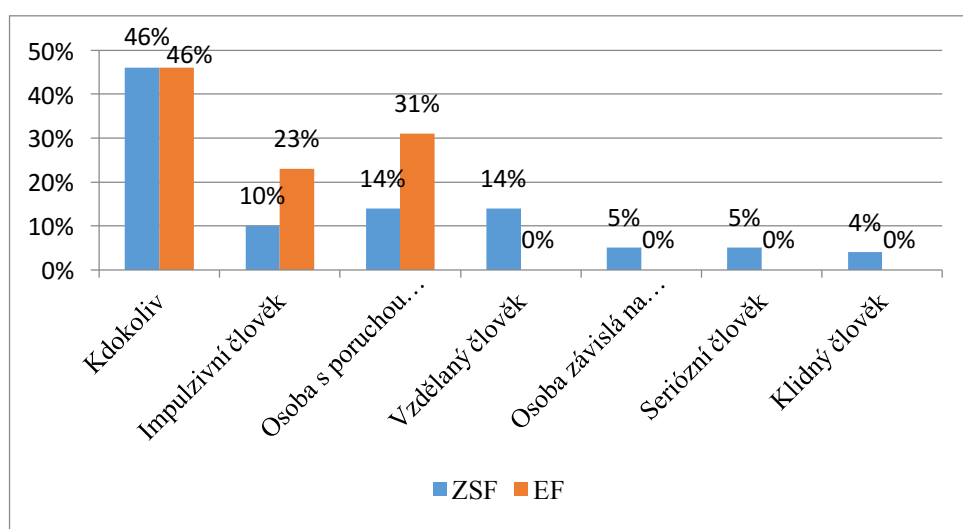
(Zdroj: vlastní výzkum)

U studentů Zdravotně sociální fakulty se jich 116 (49 %) dosud nesešlo s domácím násilím. 57 studentů (24 %) uvedlo, že osobní zkušenost s touto problematikou nemají, ovšem v jejich okolí je někdo, kdo se s domácím násilím již setkal. V celkem hojném počtu – 36 studentů (15 %) uvedlo, že se již s domácím násilím osobně setkalo a 24 studentů (10 %) se s ním setkalo zprostředkovaně v rodině. U této otázky respondenti mohli uvést i jiné příklady, jak se s domácím násilím setkali. To využilo 6 respondentů. 3 z nich uvedli, že se s domácím násilím setkalo zprostředkovaně v zaměstnání a zbylí tři se setkali s tímto druhem násilím v televizi.

Z celkového počtu oslovených respondentů na Ekonomické fakultě se jich 69 (49 %) dosud nesetkalo s domácím násilím, 38 studentů (27 %) osobně zkušenost s touto problematikou nemá, avšak někdo z jejich okolí ano. U 22 studentů (16 %) byla vyznačena odpověď, že se osobně setkali s domácím násilím a 12 studentů (8 %) zná domácí násilí zprostředkovaně z rodiny.

Graf 23: Pachatel domácího násilí (Zdroj: vlastní výzkum)

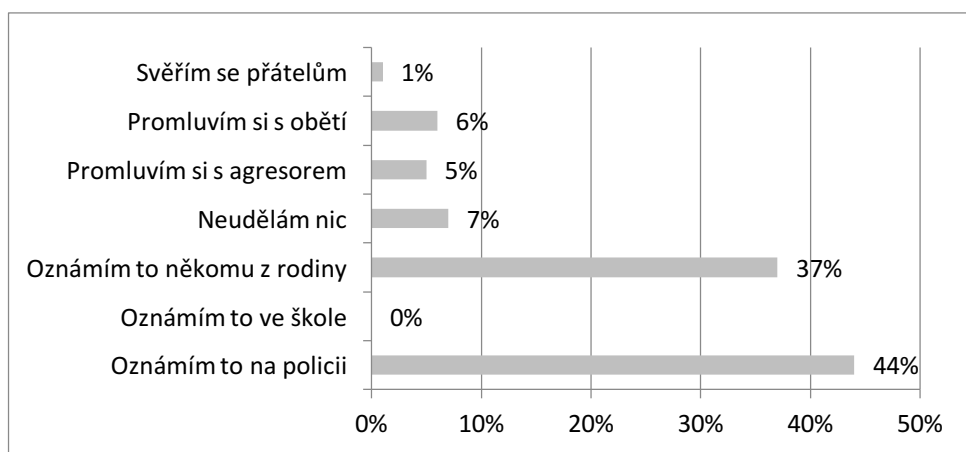
Graf 24: Pachatel domácího násilí – rozdělení dle fakulty (Zdroj: vlastní výzkum)

Pachatel domácího násilí, na rozdíl od oběti, je stále vcelku neprozkoumanou veličinou. Možná i díky tomu panují ve společnosti o agresorovi určité mýty. Například, že agresor bývá osoba závislá na psychotropních látkách či alkoholu. Tento fakt může domácí násilí samozřejmě zhoršovat, není však považován za primární příčinu násilí. Díky této otázce chci zjistit, zda jsou tyto mýty rozšířeny i mezi studenty.

Co se týče studentů Zdravotně sociální fakulty, téměř polovina z nich, konkrétně 110 respondentů (46 %) uvedla správně, že pachatelem může být kdokoliv. 14 % (34 studentů) se přiklání, že pachatel je vzdělaný člověk, stejný počet uvádí osobu s poruchou osobnosti. Impulzivního člověka považuje za agresora 25 respondentů (10 %), osobu závislou na psychotropních látkách a osobu seriózní označilo shodně respondentů 13 (5 %). Nejméně studentů respondentů označilo, že může jít o klidného člověka (4 %).

65 studentů Ekonomické fakulty(46 %) se shodlo, že agresorem může být kdokoliv. Dále 43 studentů (31 %) považuje za násilníka osobu s poruchou osobnosti a 33 studentů (23 %) člověka impulzivního.

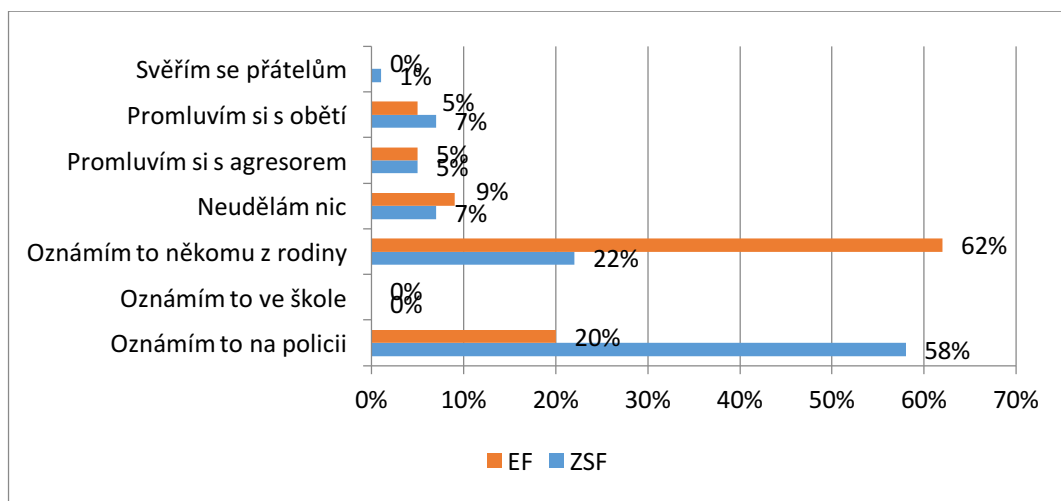
Z grafu 23 je tedy patrné, že u obou fakult, téměř polovina studentů, není mýty o agresorovi ovlivněna.

Graf 25: Zachování svědka domácího násilí (Zdroj: vlastní výzkum)

Být svědkem domácího a vědět, jak se v dané situaci nejlépe zachovat, nemusí být pro mnoho lidí v danou chvíli jednoduché. Zejména pokud jde o nejbližší rodinu či přátele.

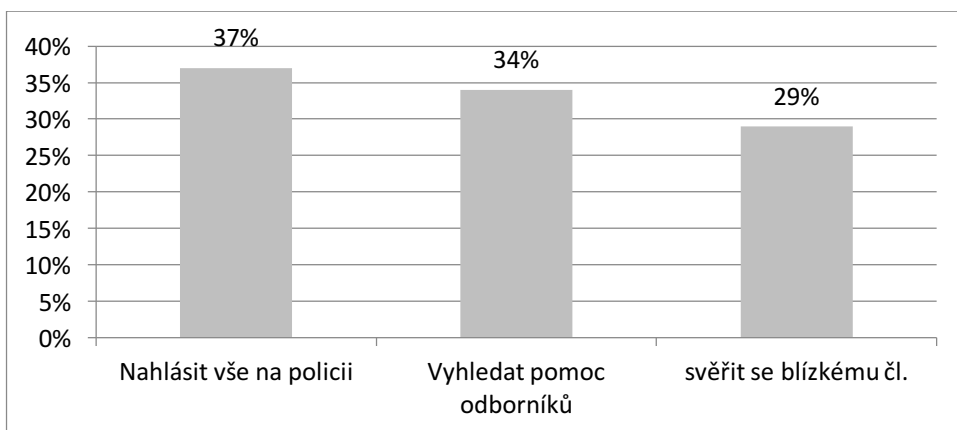
Z grafu 25 je však vidět, že velká většina oslovených má v této otázce jasno. 44 % respondentů by k násilí volalo policii, 37 % by vše oznámilo někomu z rodiny. I když jsem se domnívala, že se nenajde nikdo, komu by byla tato situace lhostejná, našlo se 7 % studentů, kteří by pro pomoc oběti neudělali nic. 6 % respondentů uvedlo, že by se snažili promluvit si s obětí, 5 % by si chtělo popovídat s agresorem a 1 % by se s touto informací podělilo s přáteli.

Graf 26: Zachování svědka domácího násilí – rozdělní dle fakulty
(Zdroj: vlastní výzkum)

U této otázky můžeme vidět vcelku velký rozdíl v odpovědích mezi studenty ZSF a EF. U studentů Zdravotně sociální fakulty převažuje s celkovým počtem 139 odpovědí (58 %) názor, že svědek by měl domácí násilí nahlásit na policii. 52 studentů (22 %) by se s tímto problémem svěřilo rodině. 16 studentů (7 %) přiznalo, že by v této situaci neudělali nic. Tato otázka byla polouzavřená, studenti tedy mohli uvést další možnosti, jak se v dané situaci zachovat. To využilo celkem 32 studentů této fakulty. Z toho 16 studentů (7 %) odpovědělo, že by si o dané situaci promluvili s obětí násilí. 13 studentů (5 %) by se snažilo promluvit si s agresorem a 3 studenti (1 %) by se poradilo se svými přáteli.

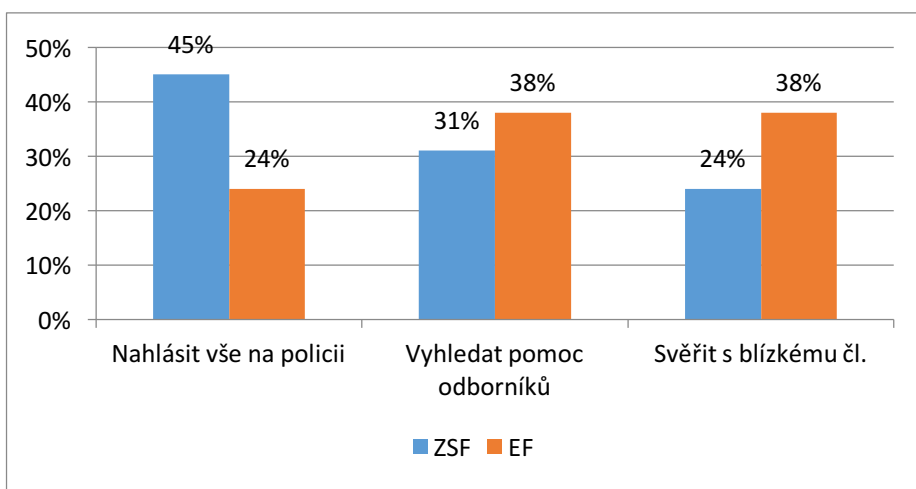
87 studentů Ekonomické fakulty (62 %) by se s rolí svědka vypořádala tak, že by se svěřila s tímto problémem své rodině, 28 studentů (20 %) by případ nahlásila na policii, 12 studentů (9 %) by v této situaci nepodniklo žádné kroky. Stejný počet 7 studentů (5 %) vypsalo možnost, že si promluví s agresorem či, že si promluví s obětí domácího násilí.

Graf 27: Zachování oběti v případě fyzického napadení (Zdroj: vlastní výzkum)

Jak můžeme vidět, jednotlivé varianty toho, jak by se měla oběť při fyzickém napadení zachovat, jsou téměř shodně zastoupeny.

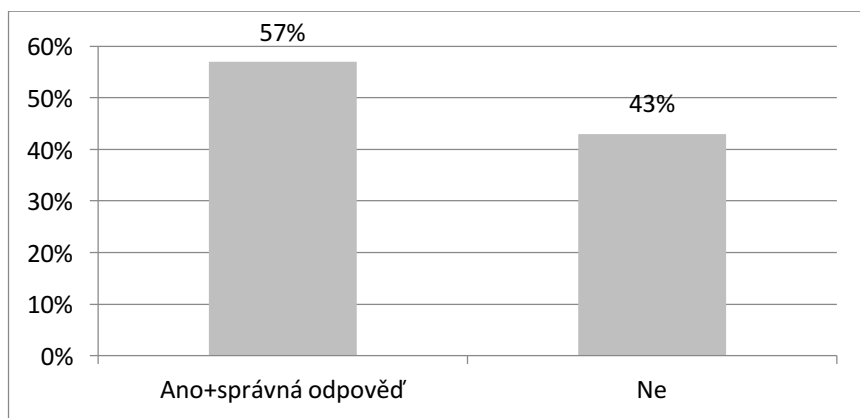
141 studentů (37 %) by oběti radila oznámit celou okolnost policii, 128 (34 %) studentů doporučuje pomoc odborníků a 111 studentů (29 %) by situaci řešilo s blízkým člověkem.

Graf 28: Zachování oběti v případě fyzického napadení (Zdroj: vlastní výzkum)

Z grafu 28 je viditelné, že studenti Zdravotně sociální fakulty by doporučili oběti, násilí nahlásit na policii. Uvedlo to přesně 107 studentů (45 %). 74 respondentů (31 %) by oběť odeslalo pro pomoc k odborníkům, kteří se této problematice věnují. Zbylých 58 studentů (24 %) radí, že by se oběť měla svěřit svým blízkým.

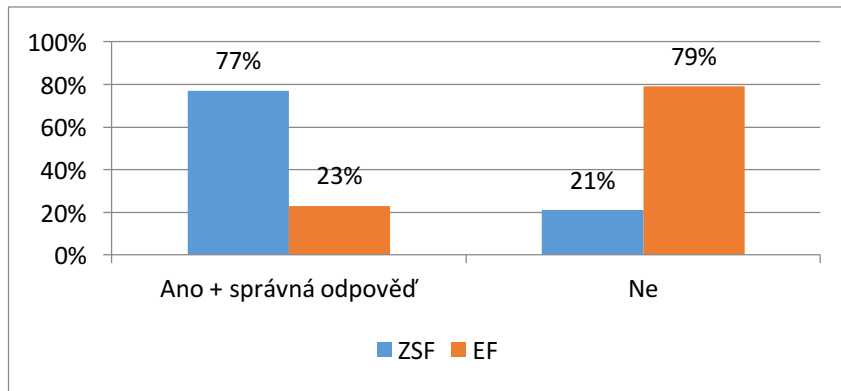
Studenti Ekonomické fakulty by oběti doporučilo návštěvu odborníka či svěřit se blízkému člověku. Tyto varianty zvolilo stejný počet 53 respondentů (38 %). 34 respondentů (24 %) se domnívá, že by oběť měla vše nahlásit policii.

Graf 29: Institut vykazání (Zdroj: vlastní výzkum)

V otázce č. 16 zjišťuji, zda studenti slyšeli o institutu vykazání. Na následující otázku č. 17 odpovídali už jen ti studenti, kteří uvedli, že se o institutu vykazání již doslechli. Ti respondenti, kteří toto opatření znali, správně též uvedli počet dní, na kolik policie může podezřelou osobu vykazat ze společného obydlí.

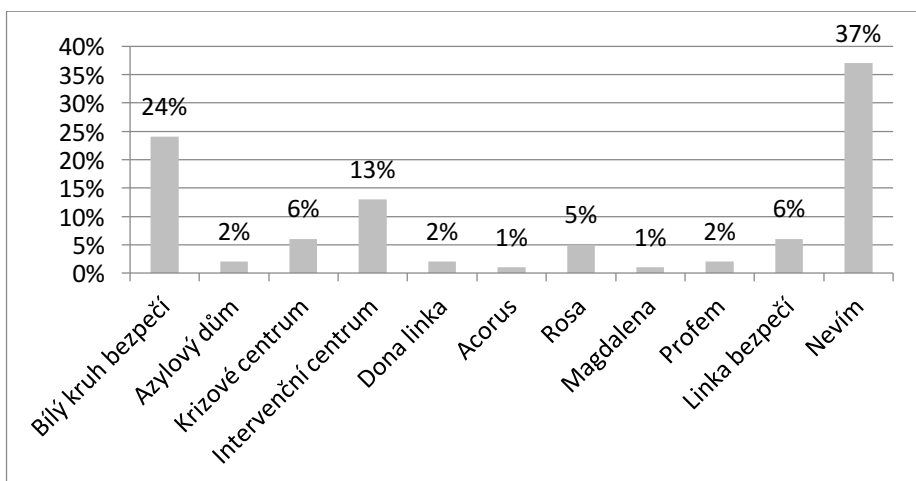
Institut vykazání znalo a správně označilo 10 dní jako počet, na který je agresor ze společného bytu vykazán 215 (57 %) studentů. Ostatních 165 (43 %) institut vykazání neznalo.

Graf 30: Institut vykazání – rozdělení dle fakulty (Zdroj: vlastní výzkum)

Institut vykazání znalo a na počet dní správně odpovědělo 185 studentů (77 %) Zdravotně sociální fakulty. Zbylých 54 studentů (23 %) z této fakulty toto opatření neznalo.

O institutu vykazání zatím též nikdy neslyšelo 111 studentů (79 %) Ekonomické fakulty. Ználo ho ovšem 30 studentů (21 %), kteří zároveň správně odpověděli na otázku č. 17.

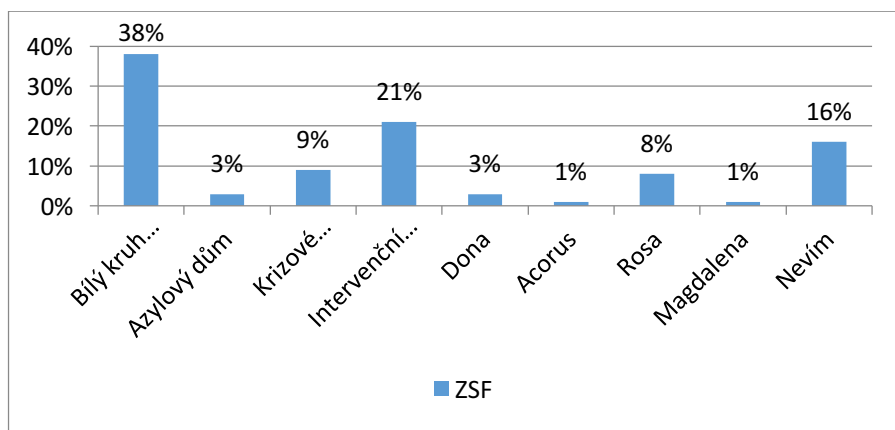

Graf 31: Organizace pro oběti domácího násilí (Zdroj: vlastní výzkum)

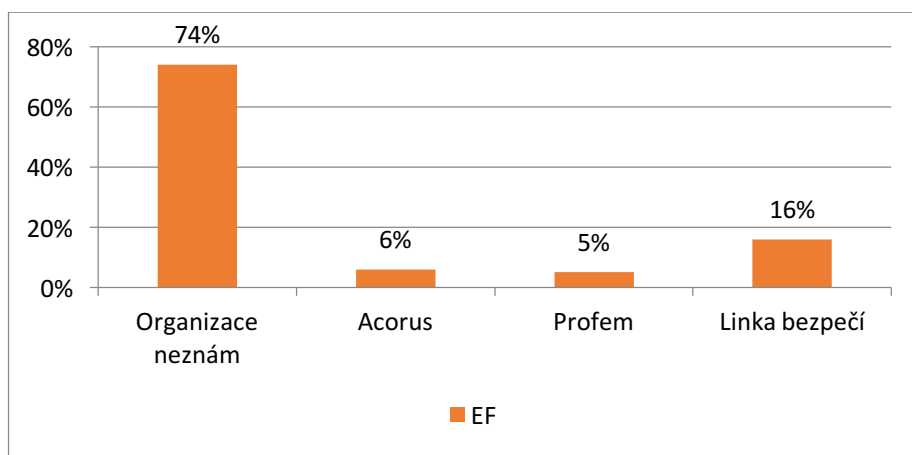
Pomoc obětem domácího násilí poskytují převážně neziskové organizace. To dokazuje i výčet, který uvedli oslovení respondenti.

Nejznámější organizací je pro studenty Bílý kruh bezpečí, který správně uvedlo 91 studentů (24 %). Druhý nejvyšší počet získalo intervenční centrum. To označilo 50 studentů (13 %).

Tento graf také ovšem ukazuje, že 37 % studentů neznalo žádné organizace. Jak je z níže znázorněných grafů patrné, je to dáno hlavně vysokým počtem studentů Ekonomické fakulty, kteří o pomáhajících organizacích neměli příliš ponětí.

Graf 32: Organizace pro oběti domácího násilí – odpovědi studentů ZSF
(Zdroj: vlastní výzkum)

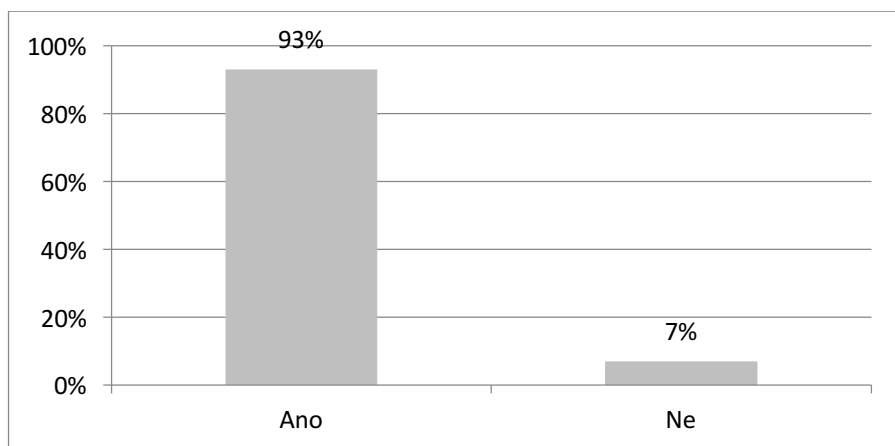

Graf 33: Organizace pro oběti domácího násilí – odpovědi studentů EF
(Zdroj: vlastní výzkum)

V otázce č. 18 zjišťuji, zda studenti znají nějaké instituce, které pracují s oběťmi domácího násilí. Jelikož odpovědi studentů ze Zdravotně sociální fakulty a odpovědi studentů z fakulty Ekonomické byly velmi odlišné, uvádím je pro větší přehlednost odděleně.

Pro respondenty ze Zdravotně sociální fakulty je nejznámější organizací pro oběti domácího násilí Bílý kruh bezpečí, který uvedlo 91 respondentů (38 %). Následovalo intervenční centrum, které zná 50 studentů (21 %), poté krizové centrum s 22 odpověďmi (9 %). Neziskovou organizaci Rosa označilo 19 respondentů (8 %), 6 respondentů (3 %) zvolilo za vhodnou organizaci azylový dům a linku DONA. 3 respondenti (1 %) znají organizaci Magdalena a Acorus. Žádné organizace pro oběti domácího násilí nezná 39 studentů (16 %) ze ZSF.

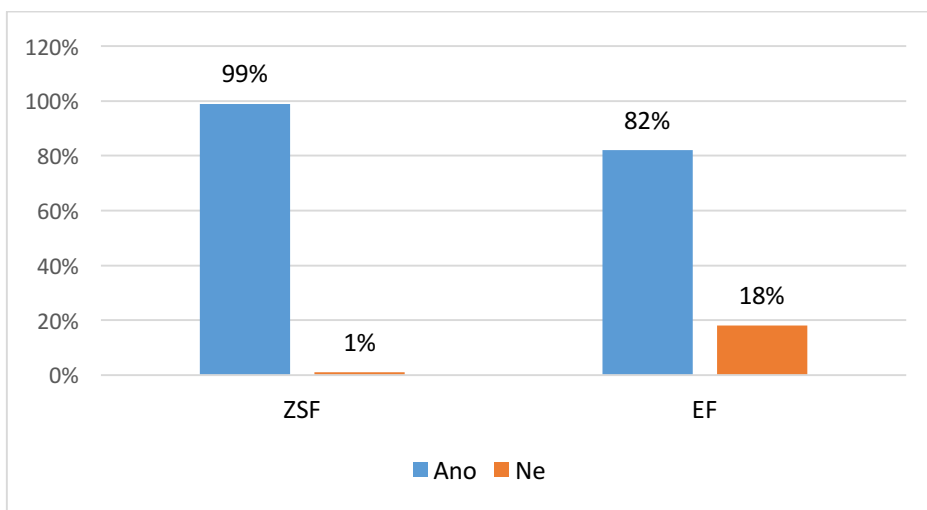
Studenti Ekonomické fakulty, kteří znají nějaká organizace pro oběti domácího násilí uvedli v největším počtu 16 % linku bezpečí. 8 studentů (6 %) má povědomí o organizaci Acorus a 7 studentů (5 %) o organizaci Profem. Převážná většina 104 studentů EF (74 %) neznají žádné organizace pro oběti domácího násilí.

Graf 34: Práce s pachateli domácího násilí (Zdroj: vlastní výzkum)

V řadě evropských zemí nabízejí organizace různé programy zaměřené na práci s pachateli domácího násilí. Jednou z forem může být přímé či telefonické poradenství, pro muže, kteří špatně zvládají svou agresi.

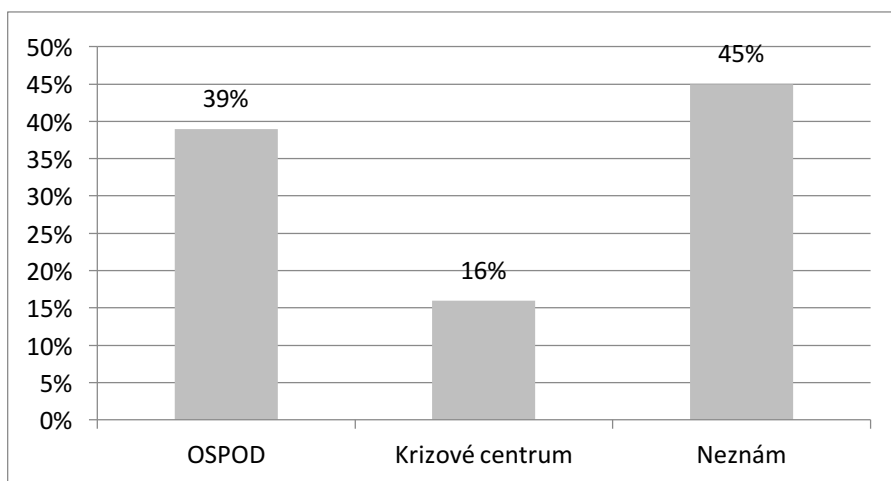
Jak dokazuje graf 34, studenti mají o práci s agresorem vcelku jasno. Celkem 352 studentů (93 %) se domnívá, že odborná práce s pachatelem je potřeba. Zbylých 28 studentů (7 %) si myslí, že práce s agresory není nutná.

Graf 35: Práce s pachateli domácího násilí – rozdělení dle fakulty
(Zdroj: vlastní výzkum)

236 studentů Zdravotně sociální fakulty (99 %) je přesvědčeno, že by se s agresory mělo pracovat. 3 studenti (1 %) tento názor nesdílí.

Práci s agresory schvaluje také 104 studentů (82 %) z fakulty Ekonomické. O efektivnosti práce s pachatelem domácího násilí není přesvědčeno 25 studentů (18 %) této fakulty.

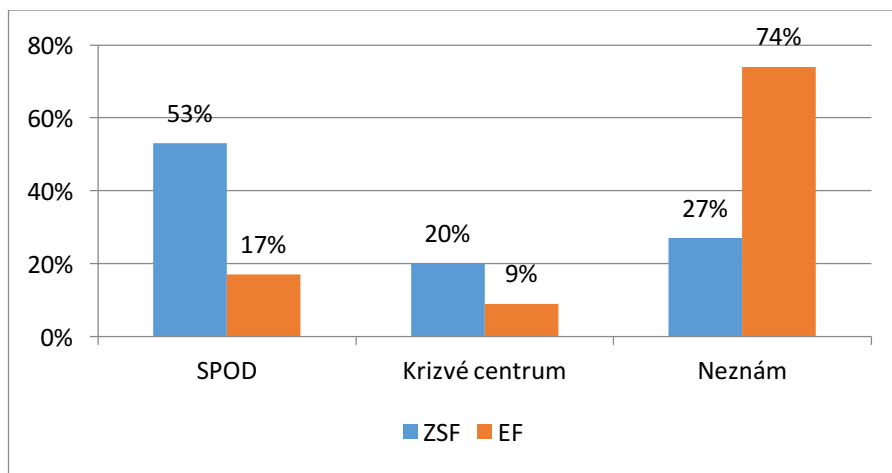

Graf 36: Instituce pro děti – svědky domácího násilí
(Zdroj: vlastní výzkum)

Velmi častými svědky násilí v rodině bývají děti. Tato skutečnost je ohrožuje nejen psychicky, ale i emociálně. Je tedy vhodné zaměřit se s pomocí také na ně.

Studenti zmiňovali v podstatě jen dvě instituce, na které se můžeme v této situaci obrátit. A sice orgán sociálně právní ochrany dětí, který uvedlo 150 studentů (39 %). Druhou institucí bylo krizové centrum, na které si vzpomnělo 60 studentů (16 %).

V grafu je uvedeno také 170 studentů (45 %), kteří žádnou vhodnou instituci neuměli uvést. Jak můžeme vidět v grafu 37, je to opět převážně dáno neznalostí studentů Ekonomické fakulty.

Graf 37: Instituce pro děti – svědky domácího násilí – rozdělení dle fakulty
(Zdroj: vlastní výzkum)

Instituce pracující s dětmi, které se staly svědky domácího násilí správně uvedlo 173 studentů Zdravotně sociální fakulty. Z toho 126 studentů (53 %) zmínilo, že by se obrátilo s dítětem na orgán sociálně právní ochrany dětí, 47 studentů (20 %) by navštívilo krizové centrum. 66 studentů této fakulty (27 %) nevědělo o žádné vhodné instituci.

Na Ekonomické fakultě se našlo 24 respondentů (17 %), kteří znali orgán sociálně právní ochrany dětí a 13 respondentů (9 %) mělo povědomí o krizovém centru. Zbýlých 104 respondentů (74 %) z této fakulty nevědělo o vhodné instituci pro děti jako svědky domácího násilí.

4.2 Statistické vyhodnocení hypotéz

V této podkapitole uvedu vyhodnocení výzkumu vzhledem ke stanoveným hypotézám. Ke statistickému vyhodnocení jsem použila Pearsonův chí-kvadrát test nebo-li test dobré shody. Tento test jsem provedla v programu Microsoft Excel. K testování byla zvolena obvyklá hladina významnosti pro sociální vědy – tedy 0,05.

4.2.1 Hypotéza 1

H1: Studenti Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity mají o problematice domácího násilí více informací než studenti Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity.

H0: Studenti Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity nemají o problematice domácího násilí více informací než studenti Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity.

K této hypotéze se vázaly otázky v dotazníku (viz Příloha 1) :

Otázka č. 7: Znáte význam zkratky CAN?

Otázka č.11: Co je podle Vás pro domácí násilí charakteristické?

Otázka č. 16: Slyšeli jste o institutu vykázání?

Otázka č. 17: Na kolik dní může policie dle „institutu vykázání“ vykázat podezřelého pachatele ze společného obydlí?

Tabulka 1: Kontingenční tabulka – znalost významu zkratky CAN

	Četnosti			Procenta	
	Zdravotně sociální fakulta	Ekonomická fakulta	Celkem	Zdravotně sociální fakulta	Ekonomická fakulta
Znají význam	178	0	178	74 %	0 %
Neznají význam	61	141	202	26 %	100 %
Celkem	239	141	380	100 %	100 %

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 2: Kontingenční tabulka – charakteristické znaky domácího násilí

	Četnosti		Procenta	
	Zdravotně sociální fakulta	Ekonomická fakulta	Zdravotně sociální fakulta	Ekonomická fakulta
DN se děje v soukromí	232	124	97 %	88 %
Násilí probíhá opakovaně	227	120	95 %	85 %
Násilí se stupňuje	208	92	87 %	65 %
Jasně role	136	32	57 %	23 %

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 3: Kontingenční tabulka – institut vykázání

	Četnosti			Procenta	
	Zdravotně sociální fakulta	Ekonomická fakulta	Celkem	Zdravotně sociální fakulta	Ekonomická fakulta
Znají+ správná odpověď	185	30	215	77 %	21 %
Neznají	54	111	165	23 %	79 %
Celkem	239	141	380	100 %	100 %

Zdroj: vlastní výzkum

Po statistickém vyhodnocení dat vyšla hodnota testu $p = 1,9660 \cdot 10^{-30}$. Hodnota p je tedy menší než 0,05. Z toho tedy vyplývá, že mohu vyvrátit nulovou hypotézu a potvrzují, že studenti Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity mají o problematice domácího násilí více informací než studenti Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity.

4.2.2 Hypotéza 2

H2: Studenti Zdravotně sociální fakulty budou znát organizace, na které se oběti domácího násilí mohou obrátit, studenti Ekonomické fakulty tyto organizace znát nebudou.

H0: Studenti Zdravotně sociální fakulty nebudou znát organizace, na které se oběti domácího násilí mohou obrátit, studenti Ekonomické fakulty tyto organizace znát budou.

K této hypotéze se vázala otázka v dotazníku (viz Příloha 1) č. 18, kde se respondentů dotazují, zda znají nějaké organizace, které poskytují pomoc obětem domácího násilí.

Tabulka 4: Kontingenční tabulka - organizace

	Četnosti			Procenta	
	Zdravotně sociální fakulta	Ekonomická fakulta	Celkem	Zdravotně sociální fakulta	Ekonomická fakulta
Znají	200	37	237	84 %	26 %
Neznají	39	104	143	16 %	74 %
Celkem	239	141	380	100 %	100 %

Zdroj: vlastní výzkum

Po otestování dat vyšla hodnota signifikace testu $p = 2,1351 \cdot 10^{-25}$. Tato p-hodnota je menší než 0,05, průkaznost této hypotézy je tedy shledána jako statisticky významná. Nulovou hypotézu tedy zamítám a potvrzuji mnou stanovenou hypotézu, že studenti Zdravotně sociální fakulty znají organizace, na které se oběti domácího násilí mohou obrátit, studenti Ekonomické fakulty tyto organizace neznají.

5 Diskuse

Cílem mé diplomové práce bylo zjistit odlišnost informací o problematice domácího násilí od studentů Jihočeské univerzity z fakulty Zdravotně sociální a Ekonomické.

Pro výzkumnou část jsem si sestavila vlastní dotazník, který je složený z 20 otázek. První čtyři otázky jsou identifikační, díky kterým zjišťuji pohlaví, věk, fakultu a ročník, který respondenti studují. Ostatní otázky z dotazníku jsou již zaměřeny na problematiku domácího násilí. S ohledem na hypotézy byly výsledky porovnávány dle fakulty, kterou respondenti studují.

Jak uvádí Vágnerová (2004) k domácímu násilí docházelo odjakživa, ve všech dobách. Bylo však dlouhá léta přehlíženo jako něco nepodstatného, v zásadě normálního. Marvánová – Vargová et al. (2008) s tímto výrokiem souhlasí a dodává, že tento fenomén přilákal pozornost odborníků relativně nedávno a veřejnost stále nemá o této problematice dostatek informací. Kotková (2014) se přidává s názorem, že domácí násilí je jedna z nejnebezpečnějších forem agrese, převážně kvůli jeho skrytosti a nelehké dokazatelnosti.

A právě díky těmto faktům, se domnívám, že je důležité, aby studenti o problematice domácího násilí věděli co nejvíce informací, neboť na těchto dvou fakultách (Zdravotně sociální a Ekonomické) studují převážně ženy, které mohou být potencionálními oběťmi či svědky tohoto násilí a díky svým znalostem a jejich včasné aplikaci můžou sobě či někomu jinému zachránit život.

Jak je z grafu 1 (str. 37) patrné výzkumu se zúčastnilo 74 % žen a 26 % mužů. Vavroň (2010) vysvětluje, že právě ženy – studentky začínají ovládat vysoké školy. Ženy jsou v učení svědomitější a drtivá většina těch, které studovat začínají, studium také dokončí. To u mužů není pravidlem. Různé výzkumy také dokazují, že ženy se zaměřují spíše na humanitní a společenskovední obory, muži se zabývají převážně obory technickými.

V otázce č. 2 zjišťuji věk studentů. Jelikož jsem se zaměřila na studenty bakalářských oborů, prezenčního studia pohyboval se věk v rozmezí od 19 do 25 let. Z toho nejvyšší zastoupení měli studenti ve věku 21 let, kterých bylo 19 %. Následovali studenti s věkem 20 a 23 let, kteří byli zastoupeni 16 %, pětadvacetiletých se vyskytlo 15 %, dvaadvacetiletých 14 %, devatenáctiletých 11 % a nejméně – 9 % bylo studentů ve věku 24 let.

V grafu 5 (str. 39) je znázorněno procentuální zastoupení studentů dle fakulty. Studentů ze Zdravotně sociální fakulty se do výzkumu zapojilo 63 %, z fakulty Ekonomické 37 %. Domnívám se, že studentům Zdravotně sociální fakulty je toto téma bližší, proto měli větší odhodlání se do výzkumu zapojit.

V poslední identifikační otázce č. 4 se ptám na ročník, ve kterém studenti aktuálně studují. Graf 6 (str. 40) dokazuje, že 38 % studentů aktuálně studuje poslední ročník bakalářského studia, 33 % se studiem teprve začalo a 29 % studuje vysokou školu již druhým rokem.

Další část výzkumu je již zaměřena na otázky týkající se problematiky domácího násilí.

Otázkou č. 5 se respondentů dotazuji, zda již o problematice domácího násilí slyšeli. Kladně odpovědělo všech 380 respondentů čili 100 %. Baierová (2016) poukazuje na to, že povědomí o domácím násilí roste díky osvětě prostřednictvím nejrůznějších kampaní. Jako příklad uvádí kampaň Mlčení bolí, prostřednictvím které provádí Asociace pracovníků intervenčních center ČR osvětu široké veřejnosti. Tuto kampaň podporuje řada známých osobností. Lejsková (2012) vyzdvihuje také kosmetickou firmu Avon, která je známá svými projekty týkající se problémů žen.

Z grafu 10 (str. 42) je patrné, že u studentů Zdravotně sociální fakulty je hlavním zdrojem informací o této problematice škola. Uvedlo to 52 % respondentů. To jsem předpokládala, neboť studenti této fakulty se v rámci nejrůznějších předmětů mají šanci o této problematice dozvědět důležité informace.

U studentů Ekonomické fakulty jsou to naopak média, díky kterým mají povědomí o této problematice. Televizi či internet zvolilo 68 % studentů této fakulty. Potvrzuje se tedy, že prostřednictvím nejrůznějších kampaní vázající se k této problematice se společností dostávají důležité informace.

K domácímu násilí určitě neodmyslitelně patří problematika syndromu CAN, jelikož děti jsou častými oběťmi násilí v rodině. Studenti Zdravotně sociální fakulty by obzvlášť tento syndrom měli znát, neboť ve svém budoucím povolání se mohou s týranými a zanedbávanými dětmi setkávat. A to jak ve funkci sociálního pracovníka, tak zdravotní sestry. Na této otázce zároveň testuji hypotézu H1: Studenti Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity mají o problematice domácího násilí více informací než studenti Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity.

Hanušová (2006) definuje syndrom CAN jako souhrn nepříznivých znaků ve vývoji dítěte i v jeho postavení ve společnosti. Úmyslné ubližování je způsobeno

ve většině případů jeho nejbližšími vychovateli. Krejčířová (2007) uvádí, že jde o poškození psychického, fyzického či sociálního stavu a vývoje dítěte, které je zapříčiněno důsledkem nenáhodného jednání rodičů či jiné dospělé osoby. Dunovský (1995) popisuje, že za týráním, zneužíváním a zanedbáváním dítěte stojí jakékoliv nenáhodné vědomé (i nevědomé) jednání rodiče, vychovatele či jiné dospělé osoby, který škodí tělesnému, duševnímu i společenskému stavu dítěte.

Tito tři autoři se tedy shodují a určují týrající osobou rodiče dítěte, vychovatele či jiné dospělé osoby dítěti blízké.

Správnou definici syndromu CAN správně uvedlo 74 % studentů Zdravotně sociální fakulty. U studentů z fakulty Ekonomické se nenašel nikdo, kdo by tuto problematiku znal, což mě velice překvapilo.

V další otázce zjišťuji, jaké formy by studenti do domácího násilí zařadili.

Dle Čírtkové (2008), Špatenkové (2011) a Marvánové –Vargové (2008) patří do základní formy domácího násilí – násilí fyzické, psychické, sexuální, sociální a ekonomické. Kotková (2014) považuje za hlavní formy domácího násilí - fyzické násilí, psychické násilí, sociální izolaci a sexuální násilí. Kotková (2014) tedy na rozdíl od předchozích autorů vynechává násilí ekonomické jako jednu z možné formy domácího násilí.

Z grafu 14 (str. 45) je vidět, že studenti Zdravotně sociální i Ekonomické fakulty si pod domácím násilím nejčastěji představí fyzické a psychické násilí, neboť tuto variantu zvolilo všech 380 respondentů (100 %). Následovala forma sexuálního násilí, kterou vybralo 96 % studentů Zdravotně sociální fakulty a 85 % studentů fakulty Ekonomické. Velmi mě překvapilo, že sociální násilí označilo více studentů, než násilí ekonomické, které dle mého názoru mnoho studentů ekonomického zaměření nezvolilo.

V otázce č. 9 měli studenti uvést, kdo se podle jejich mínění může stát obětí domácího násilí. Jak uvádí Marvánová-Vargová et al. (2008) obětí domácího násilí se může stát kterýkoli z členů domácnosti. Vágnerová (2004) dodává, že s domácím násilím se může setkat kdokoli bez ohledu na stupeň vzdělání, profesní či konfesní příslušnost.

Studenti Zdravotně sociální fakulty uvedli v nejvyšším zastoupení 73 % ženy jako obětí domácího násilí, s 63 % následovaly děti, 59 % získali muži, 43 % studentů zvolilo seniory jako možné oběti. 25 % obecně uvedlo, že obětí může být kdokoli a 11 % respondentů neopomnělo osoby s různým druhem znevýhodněním jako oběti násilí v rodině.

58 % studentů Ekonomické fakulty správně uvedlo, že obětí se může stát kdokoli, 42 % vybralo ženu a muže jako potencionální oběti, 35 % studentů se domnívá, že obětí můžou být děti a 15 % vybralo seniory.

Studenti Zdravotně sociální fakulty tedy spíše vypisovali konkrétně jednotlivé skupiny potencionálních obětí, zatímco studenti Ekonomické fakulty zvolili obecnější možnost odpovědi, že se obětí může stát kdokoli.

V následující otázce měli respondenti označit, na kom je násilí nejčastěji pácháno.

Ševčík a Špatenková (2011) se shodují, že nejčastějším terčem domácího násilí jsou ženy. Z grafu 17 (str. 47) je patrné, že jak studenti Zdravotně sociální fakulty, tak Ekonomické s autory souhlasí, neboť odpověď ženy byla nejčastější.

U respondentů ze Zdravotně sociální fakulty následovala varianta děti, které zvolilo 9 % respondentů, seniory vybralo 8 % respondentů a 5 % respondentů označilo muže a osoby se znevýhodněním jako nejčastější oběti. Je zajímavé, že žádný ze studentů Ekonomické fakulty nepovažuje za nejčastější oběti děti či jedince s postižením. Po ženách nejvíce respondentů (13 %) vybralo muže jako nejčastější oběť a 6 % respondentů označilo seniory.

Odlišit domácí násilí od dlouhodobých sporů, hádek a tzv. italské domácnosti nám pomohou čtyři znaky, které uvádí Vitoušová (2007): opakování a dlouhodobost násilí, eskalace neboli stupňování násilí, jasné role aktérů, společná domácnost jako místo, kde k násilí dochází. Tyto charakteristické znaky uvádí též ve své publikaci například Kopecká (2015), Matoušková (2013) a řada dalších autorů.

Správně tedy měli respondenti u otázky č. 11 označit všechny nabízené možnosti. Z grafu 19 (str. 49) je jasné, že to neudělal žádný z respondentů.

Soukromí jako charakteristický znak vybralo 97 % studentů ZSF a 88 % studentů EF, o tom, že domácí násilí probíhá opakovaně, je přesvědčeno 95 % studentů Zdravotně sociální fakulty a 85 % studentů fakulty Ekonomické. Postupný nárůst agrese čili stupňování násilí označilo 87 % studentů ze Zdravotně sociální fakulty a 65 % studentů Ekonomické fakulty. A o tom, že jsou u domácího násilí jasné role ví 57 % studentů Zdravotně sociální fakulty a 23 % studentů Ekonomické fakulty.

Tuto otázku jsem také použila k testování hypotézy H1: Studenti Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity mají o problematice domácího násilí více informací než studenti Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity.

Otázkou č. 12 se dotazují, zda se studenti již setkali osobně s domácím násilím.

Jak vyplývá z grafu 21 (str. 51) 49 % respondentů uvedlo, že se dosud s domácím násilím nesešlo.

Dále uvedlo 24 % studentů ZSF, že se s domácím násilím nesešlo, ale v jejich okolí někdo ano. Překvapilo mě, že již 15 % studentů této fakulty má osobní zkušenost s domácím násilím s 10 % se s ním setkala zprostředkovaně v rodině. 1 % respondentů také využilo možnost uvést svou odpověď. V té přiznali, že se s domácím násilím setkali v zaměstnání a v rámci televizního vysílání.

U studentů Ekonomické fakulty následovala s 27 % odpověď, že v jejich okolí se již někdo s domácím násilím setkal. U těchto studentů se dokonce již 16 % osobně setkala s domácím násilím a 8 % se s ním setkala zprostředkovaně v rodině.

Překvapilo mě, že z celkového počtu respondentů (380) se již 24 % setkala osobně či zprostředkovaně s domácím násilím.

O tom, jak vypadá pachatel domácího násilí panují ve společnosti nejrůznější mýty. Poukazuje na to například Marvánová-Vargová et al. (2008), která ve své publikaci upozorňuje na to, že alkoholismus partnera není příčinou k násilí. Alkohol může působit spíše jako stimulant. Čírtková, Vitoušová et al. (2007) dodávají že, společnost si často představuje agresora jako primitivní, nevzdělanou a útočnou osobu. Čírtková (2008) ve své publikaci vysvětluje, že neexistuje spolehlivý přehled domácích násilníků.

Co se týče respondentů 46 % určilo, že pachatelem domácího násilí může být kdokoli.

Předsudky vůči pachatelům domácího násilí se však vyskytly jak u studentů Zdravotně sociální fakulty, tak u studentů fakulty Ekonomické. 14 % studentů sociálních a zdravotních oborů si představují agresora jako osobu s poruchou osobnosti či jako osobu vzdělanou. 10 % se domnívá, že se jedná o impulzivního člověka, 5 % považuje agresora za seriózního člověka a stejné procento (5 %) uvedlo, že jde o osobu závislou na psychotropních látkách. 4 % studentů si představují agresora jako klidného člověka.

31 % studentů ekonomického zaměření považuje za pachatele násilí v rodině osobu s poruchou osobnosti a 23 % si představuje pachatele jako impulzivního člověka.

V otázce č. 14 se respondentů dotazují, co by udělali, pokud by se stali svědky domácího násilí.

Conwayová (2007) uznává, že vypořádat se s násilím ve vztahu bez pomoci je velmi těžké. Naštěstí existují lidé, kteří oběť vyslyší a dokáží pomoci. Špatenková (2011) vysvětluje, že je velmi důležité navázat vztah s ohroženou osobou založený

na respektu, úctě a zároveň vytvořit atmosféru bezpečí a důvěry. Hubínková et al. (2008) však upozorňuje na to, že oběť často ze strachu z násilníka celou situaci před okolím popírá a je velmi těžké podniknout kroky k její pomoci.

U této otázky se objevili rozdílné názory mezi studenty. Pokud se podíváme na odpovědi studentů Zdravotně sociální fakulty, více než polovina (58 %) uvedla, že by situaci o domácím násilím nahlásila policii. 22 % studentů této fakulty by se s tíživou skutečností svěřilo doma, své rodině. V této otázce také studenti mohli sami uvést příklady, jak by se v takové situaci zachovali. To někteří studenti využili. 7 % z nich uvedlo, že by si o celé situaci promluvili s obětí násilí, 5 % by si chtělo promluvit s agresorem a 1 % studentů by se o situaci poradilo se svými přáteli. Mezi studenty byla také 7 % zastoupena možnost, že pokud by se stali svědkem násilí neudělali by nic.

U studentů Ekonomické fakulty převládala odpověď – oznámím to někomu z rodiny, kterou vybralo 62 % studentů této fakulty. 20 % studentů by situaci nahlásila policii, 9 % se naopak přiznalo, že by situaci neřešilo a nepodnikli by žádné kroky k pomoci oběti. Někteří studenti také využili možnost uvést odpověď dle svého uvážení. 5 % z nich by si promluvil s agresorem domácího násilí a shodný počet – 5 % s obětí.

V otázce č. 15 měli respondenti uvést, jak by se měla zachovat oběť při fyzickém napadení ze strany partnera.

Karafiátová (2011) radí, že pokud se jedná opravdu o závažné násilí měla by oběť kontaktovat policii, která může oběti zajistit bezpečí vykááním násilníka ze společné domácnosti. Jestliže ohrožená osoba není rozhodnuta svůj problém řešit za účasti policie, doporučuje vyhledat pomoc odborníků.

S výše zmíněnou autorkou souhlasí také 45 % studentů Zdravotně sociální fakulty, které by doporučili oběti kontaktovat policii, 31 % se přiklání k pomoci od odborníků na tuto problematiku, ostatní (24 %) se domnívají, že by se oběť měla svěřit blízkému člověku.

Studenti Ekonomické fakulty se přiklánějí k variantě kontaktovat odborníka či svěřit se blízkému člověku, kterou shodně označilo 38 % respondentů. Zbýlých 24 % by oběti doporučilo kontaktovat policii.

Otázky č. 16 a č. 17 se věnují institutu vykáání. Nejdříve zjišťují, zda studenti o tomto opatření již slyšeli, v následující otázce ověřují, zda znají správný počet dní, na kolik může policie násilníka vykáat.

Matoušková (2013) vysvětluje, že institut vykáání může policie aplikovat, lze-li dle zjištěných skutečností předpokládat, s ohledem na předcházející ataky, že dojde

k nebezpečnému útoku proti zdraví, životu či závažnému útoku proti lidské důstojnosti. Podezřelý je vykázán ze společného domu či bytu po dobu 10 dní. Cimrmannová (2013) toto opatření zpochybňuje, neboť poukazuje na skutečnost, že institut vykázání neřeší dlouhodobě skutečnou příčinu problému.

77 % studentů Zdravotně sociální fakulty znalo institut vykázání a též správně zvolilo variantu 10 dní, na které je agresor vykázán z obydlí.

Z Ekonomické fakulty znalo toto opatření 21 % studentů, kteří také správně uvedli v otázce č. 17 počet dní, na které je pachatel vykázán.

Tyto dvě otázky, o institutu vykázání, jsem také použila k testování hypotézy H1: Studenti Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity mají o problematice domácího násilí více informací než studenti Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity.

Po otestování všech otázek, které se vztahovaly k hypotéze H1, se mi tuto hypotézu podařilo potvrdit. Z toho vypývá, že studenti Zdravotně sociální fakulty mají skutečně o domácím násilí více informací než studenti ekonomického zaměření.

Otázkou č. 18 – Znáte nějaké organizace, které poskytují pomoc obětem domácího násilí testuji mou druhou hypotézu H2: Studenti Zdravotně sociální fakulty budou znát organizace, na které se oběti domácího násilí mohou obrátit, studenti Ekonomické fakulty tyto organizace znát nebudou.

Jak je patrné z grafu 32 (str. 58) studenti Zdravotně sociální fakulty, uvedli rozsáhlý výčet nejrůznějších organizací, které pomáhají obětem s jejich nelehkou životní situací. Nejčastěji zmínili Bílý kruh bezpečí (38 %) a intervenční centrum (21 %).

U studentů Ekonomické fakulty drtivá většina (74 %) neznala žádnou organizaci na pomoc obětem domácího násilí.

Na základě statistického vyhodnocení potvrzují též tuto hypotézu. Studenti Zdravotně sociální fakulty znají organizace, na které se oběti domácího násilí mohou obrátit, studenti Ekonomické fakulty tyto organizace neznají.

Ševčík a Špatenková (2011) vyzdvihují práci právě Bílého kruhu bezpečí, především jeho neúnavnou aktivitu, díky které došlo k řadě pozitivním změnám a k nastolení účinného systému v boji proti domácímu násilí.

Po statistickém vyhodnocení této otázky se mi hypotéza podařila potvrdit.

Předposlední otázka č. 19 je směřována na práci s agresorem.

Jak se dočteme v publikaci od Kotkové (2011) osoba, která se domácího násilí dopouští, nepatří do cílové skupiny intervenčního centra a Zákon o sociálních službách

s ní nepočítá. Je tedy pravděpodobné, že v tomto patologickém chování bude agresor pokračovat i pokud oběť opustí a nejde si novu rodinu. Marvánová-Vargová et al. (2008) poukazuje na to, že velmi dobře rozvinuté programy mají pro tuto cílovou skupinu v zahraničí především v USA, Německu, Rakousku či Finsku. Známy je například Vídeňský tréninkový program pro pachatele násilí, který funguje na podkladě kognitivně behaviorálního přístupu v rámci otevřených skupin.

V závěru mého dotazníku se informuji, zda respondenti znají instituce, na které by se měli obrátit, v případě, že je u domácího násilí přítomno dítě (děti).

Cimrmannová (2013) upozorňuje na to, že děti, které se stanou svědky domácího násilí mohou být poznamenány výchovnými problémy, agresivitou či sklony k delikvenci. Hronová (2006) poukazuje na to, že pouhá přítomnost dítěte při napadení matky je dle Světové zdravotnické organizace definována jako psychické týrání dítěte. Dydňanská (2007) dodává, že u těchto dětí může dojít k tzv. transgeneračnímu přenosu. Mohou tedy vychovávat své děti stejně nevhodným způsobem, který viděli v průběhu svého dětství.

Co se týče studentů Zdravotně sociální fakulty v grafu 37 (str. 61) vidíme, že správně 53 % studentů by odeslalo rodiče s dítětem na OSPOD čili orgán sociálně právní ochrany dětí. 20 % studentů doporučuje návštěvu krizového centra.

Tento graf 37 (str. 61) také ukazuje, že 74 % studentů Ekonomické fakulty nezná organizace, na které by se měli obrátit v této situaci.

6 Závěr

Diplomová práce se skládá z teoretické a praktické části. V teoretické části jsem se zabývala jednotlivými formami domácího násilí, jeho oběťmi a pachateli, popsala jsem cyklus typický pro tuto problematiku a upozornila jsem na mýty, které se k domácímu násilí často vážou. Dále jsem se zaměřila na následky, které se mohou u týraných osob objevit. Závěr je věnován prevenci a legislativnímu vymezení.

V praktické části jsem vysvětlila metodiku výzkumného šetření, charakterizovala jsem výzkumný soubor a zaměřila jsem se na etická pravidla výzkumu. Dále jsem pomocí chí – kvadrát testu vyhodnotila stanovené hypotézy. Podrobnému popisu výsledků je věnována kapitola 4 – Výsledky.

Cílem mé diplomové práce bylo zjistit odlišnost informací o problematice domácího násilí od studentů Jihočeské univerzity z fakulty Zdravotně sociální a Ekonomické.

Výzkum byl proveden pomocí dotazníkového šetření u studentů těchto dvou výše zmíněných fakult.

Z výzkumu jsem zjistila, že všichni studenti, kteří se do dotazníkového šetření zapojili již někdy o problematice domácího násilí slyšeli, což hodnotím velmi kladně. U některých otázek jsou však vidět velké odlišnosti v odpovědích.

Po vyhodnocení výzkumu se ukázalo, že studenti Zdravotně sociální fakulty, odpovědi více konkretizují, z čehož vyplývá, že mají o problematice hlubší znalosti. Zatímco studenti Ekonomické fakulty odpovídali více obecněji. Je například zajímavé, že u žádné otázky – např. Kdo se může stát obětí domácího násilí či - Na kom je násilí nejčastěji pácháno, žádný ze studentů ekonomického směru nezvolil osobu s určitým druhem znevýhodněním jako možnou odpověď, zatímco studenti sociálního a zdravotního zaměření zahrnovali tuto skupinu lidí do odpovědí vcelku často. Snad nejhůře dopadla pro studenty Ekonomické fakulty otázka týkající se syndromu CAN, na kterou neuměl odpovědět žádný ze studentů. Rozdílný názor mezi studenty těchto fakult jsme viděli i u otázky, kde se dotazují, jak by se student zachoval, pokud by se stal svědkem domácího násilí. Zatímco studenti Zdravotně sociální fakulty by ohlásili vše na policii, studenti Ekonomické fakulty by se s touto informací svěřili své rodině. Rozdílná informovanost u studentů byla patrná i u organizací, které nabízejí pomoc obětem domácího násilí. Zatímco studenti Zdravotně sociální fakulty uvedli široký výčet organizací, studenti Ekonomické fakulty spíše o organizacích neměli povědomí.

A ti, kteří nějaké organizace znali, uvedli názvy zcela odlišných organizací než které uvedli studenti fakulty Zdravotně sociální. To samé nastalo i u otázky, na jaké instituce by se měli oběti obrátit, bylo-li dítě svědkem domácího násilí. Zde opět studenti Zdravotně sociální fakulty správně určili vhodné instituce, studenti ekonomického směru o institucích neměli ponětí.

Stanovila jsem si dvě hypotézy. V první z nich předpokládám, že studenti Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity mají o problematice domácího násilí více informací než studenti Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity. V druhé hypotéze se domnívám, že studenti Zdravotně sociální fakulty budou znát organizace, na které se oběti domácího násilí mohou obrátit, studenti Ekonomické fakulty tyto organizace znát nebudou.

Obě zmíněné hypotézy se mi podařilo potvrdit.

Z výzkumu plyne, že studenti Zdravotně sociální fakulty jsou o dané problematice informováni. Studenti Ekonomické fakulty jsou v určitých směrech informováni méně a na řadu otázek mají odlišný pohled. Nemohu ovšem říci, že by žádné informace o domácím násilí neměli. Mají spíše informace obecnější, základní k dané problematice. Možná by pomohlo, kdyby se studenti nedozvíдали skutečnosti o domácím násilí jen z médií a v rámci nějakého předmětu by měli prostor k diskuzi na toto téma také ve škole.

Celkově mě výsledky překvapily. Domnívala jsem se, že daleko více studentů Ekonomické fakulty bude znát organizace, které poskytují potřebnou pomoc obětem, neboť právě v médiích je jim věnován větší prostor než dříve. Také jsem předpokládala že větší podíl studentů této fakulty bude znát institut vykázaní.

Má práce by mohla sloužit studentům různých fakult, různého studijního zaměření, k získání více odborných informací o problematice domácího násilí. Mohla by jim rozšířit znalosti, díky kterým by se jim podařilo včasně tento problém odhalit např. u svých nejbližších, u sousedů atd. Také by se uměli v této situaci správně zachovat a oběti poradit jak v takové situaci postupovat. Zároveň by ji uměli doporučit vhodné organizace, na které se lze obrátit. Práce by také mohla být vhodným zdrojem pro klienty intervenčních center i široké veřejnosti.

7 Seznam informačních zdrojů

- 1) ACORUS., © 2011. Kdo může být obětí domácího násilí? *Acorus.cz* [online]. © 2011 [cit.2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.acorus.cz/cz/domaci-nasili/info-o-domacim-nasili.html>
- 2) ARNOLDOVÁ, A., 2016. *Sociální péče 2.díl: Učebnice pro obor sociální činnost*. Praha: Grada. 320 s. ISBN 978-80-271-9307-3.
- 3) BAIEROVÁ, D., 2016. Kampaň proti domácímu násilí dosáhla úspěchu. In: *Denikneziskovky.cz* [online]. 9. 3. 2016 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://denikneziskovky.cz/kampan-proti-domacimu-nasili-dosahla-uspechu/>
- 4) BASILE, K. C., SALTZMAN, L. E., 2009. *Sexual Violence Surveillance Uniform Definitions and Recommended Data Elements* [online]. 2. issue. Atlanta: Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Injury Prevention and Control [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://purl.access.gpo.gov/GPO/LPS120731>
- 5) BEDNÁŘOVÁ, Z. et al., 2009. *Domácí násilí: zkušenosti s poskytováním sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus. 92 s. ISBN 978-80-254-5422-0.
- 6) BEZOUŠKOVÁ, A., 2006. Domácí násilí. In: Marková, E. et al. *Psychiatrická ošetrovatelská péče*. Praha: Grada, s. 178 – 179. ISBN 80-247-1151-6.
- 7) BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ., © 2007. Program pro osoby s násilných chováním ve vztazích. In: *Domacinasili.cz* [online]. ©2007 [cit.2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/nasilne-osoby/program-pro-osoby-s-nasilnym-chovanim-ve-vztazich/>
- 8) BOHR, A., 2012. *Stalking: Analytischer Leitfaden für Sozialarbeiter* [databáze]. Hamburg: Diplomica Verlag. 77 s. [cit. 2017-03-10]. ISBN 978-3-8428-2899-5. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.arl.cbvk.cz:8080/ehost/ebookviewer/ebook/ZTAwMHR3d19fNzk0MjE4X19BTg2?sid=520779a7-c19f-4bfe-9dde-4a68b8ef3906@sessionmgr102&vid=2&format=EB&rid=1>
- 9) BURIÁNEK, J. 2014. Partnerské násilí a muži jako jeho oběti. In: BURIÁNEK, J., PIKÁLKOVÁ, S., PODANÁ, Z. *Násilí na mužích – sonda do zákoutí partnerských vztahů*. Praha: Humanitas, s. 7 -28. ISBN 978-80-7308-545-2.

- 10) BURIÁNEK, J., KOVAŘÍK, J. et al., 2006. *Domácí násilí – násilí na mužích a seniorech*. Praha: Triton. 108 s. ISBN 80-7254-914-6.
- 11) BUSKOTTE, A., 2008. *Z pekla ven: žena v domácím násilí*. Brno: Computer Press. 176 s. ISBN 978-80-251-1786-6.
- 12) CIMRMANNOVÁ, T. et al., 2013. *Krize a význam pomáhajících prvního kontaktu – aplikace v kontextu rodinného násilí*. Praha: Karolinum. 198 s. ISBN 978-80-246-2205-7.
- 13) CONWAYOVÁ, H. L. , 2007. *Domácí násilí: příručka pro současné i potencionální oběti se zákonem č. 135/2006 Sb. platným od 1. ledna 2007*. Praha: Albatros. 158 s. ISBN 978- 80-00-01550-7.
- 14) ČELEDOVÁ, L., KALVACH, Z., ČEVELA, R., 2016. *Úvod do gerontologie*. Praha: Karolinum. 151 s. ISBN 978-80-246-3405-0.
- 15) ČÍRTKOVÁ, L., 2008. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada. 150 s. ISBN 978-80-247-2207-8.
- 16) ČÍRTKOVÁ, L., 2010. Muži jako oběti domácího násilí. *Právo a rodina*. 12 (7), 9-15. ISSN 1212-866.
- 17) ČÍRTKOVÁ, L., VITOUŠOVÁ, P. et al., 2007. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů*. Praha: Grada, 192 s. ISBN 978-80-247-2014-2.
- 18) DEVANEY, J., 2014. Male Perpetrators of Domestic Violence: How Should We Hold Them to Account? *Political Quarterly*. 85 (4), 480-486. ISSN: 00323178.
Dostupné z:
[http://web.b.ebscohost.com.arl.cbvk.cz:8080/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=7&sid=b67b40ed-1bc9-403e-9413-4f8390019c24 %40sessionmgr101&hid=116](http://web.b.ebscohost.com.arl.cbvk.cz:8080/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=7&sid=b67b40ed-1bc9-403e-9413-4f8390019c24%40sessionmgr101&hid=116)
- 19) DIAKONIE ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ., © 2017. Stop násilí ve vztazích. In: *Nasilivevztazích.cz* [online]. ©2017 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.nasilivevztazich.cz/o-nas/>
- 20) DOBEŠOVÁ, M., 2015. Mezinárodní den proti násilí na ženách se blíží – jaký je jeho význam? In: *ProFairPlay.cz* [online]. 24.11.2015 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.profairplay.cz/mezinarodni-den-proti-nasili-na-zenach-se-blizi-jaky-je-jeho-vyznam/>

- 21) DONA LINKA., ©2007. Pomoc obětem domácího násilí. In: *Donalinka.cz* [online]. ©2007 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.donalinka.cz/rady/ohrozenym-osobam/bezpecnostni-plan/>
- 22) DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J., 2005. *Domácí násilí se zaměřením na problematiku obětí*. Praha: Střední policejní škola Ministerstva vnitra, Středisko pro výchovu k lidským právům a profesní etiku. 52 s. ISBN 80-239-5686-8.
- 23) DUNOVSKÝ J., DYTRYCH Z., MATĚJČEK Z., et al. 1995. *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě*. Praha: Grada. 245 s. ISBN 80-7169-192-5.
- 24) DYDŇANSKÁ, R., 2007. Transgenerační přenos. In: KOLEKTIV AUTORŮ. *Syndrom CAN a způsob péče o rodinný systém*. Praha: Ireas, s. 119- 120. ISBN 978-80-86684-47-5.
- 25) EVROPSKÝ PARLAMENT, © 2010. Odstranění násilí páchaného na ženách. In: *Europarl.europa.eu* [online]. © 2010 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2009-0098+0+DOC+XML+V0//CS>
- 26) EXTERNÍ SKUPINA ALIANCE PROTI DOMÁCÍMU NÁSILÍ., © 2007. Domácí násilí. In: *Bílýkruhbezpečí.cz* [online]. © 2007 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/domaci-nasili/>
- 27) FLORENCE, 2016. Povědomí o domácím násilí roste díky osvětě. *Florence.cz* [online]. 10.3.2016 [cit.2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.florence.cz/zpravodajstvi/aktuality/povedomi-o-domacim-nasili-roste-diky-osvete/>
- 28) FRANCE, K., 2014. *Crisis Intervention: A Handbook of Immediate Person-to-person Help* [databáze]. 6. issue. Springfield: Charles C Thomas [cit. 2017-03-10]. ISBN 978-0-398-08106-5. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.arl.cbvk.cz:8080/ehost/ebookviewer/ebook/ZTAwMH R3d19fODE0NzUyX19BTg2?sid=fbd87bac-6045-4397-8327-5680552ec181@sessionmgr101&vid=4&format=EB&rid=1>

- 29) FRÖSCHL, E., LÖW, S., SOPKOVÁ, E., 2008. *Konat' proti násiliu na ženách* [online]. Bratislava: Ministerstvo práce sociálních věcí a rodiny SR [cit. 2017-02-28]. Dostupné z:
www.aspekt.sk/sites/default/files/Konat_proti_nasilium_na_zenach.pdf
- 30) GAUDIA., © 2016. Terapeutická práce s násilím ve vztazích. In: *Protinasili.cz* [online]. ©2016 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.protinasili.cz/cz/nase-sluzby/?detail=242-terapeuticka-prace-s-nasilim-ve-vztazich>
- 31) GJURIČOVÁ, Š., KOCOURKOVÁ, J., Koutek, J., 2000. *Podoby násilí v rodině*. Praha: Vyšehrad. 104 s. ISBN 80-7021-416-3.
- 32) GUBOVÁ, N., © 2017. Legislativa v ČR. In: *Profem.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.profem.cz/clanek.aspx?a=98>
- 33) HANUŠOVÁ, J., 2006. *Násilí na dětech – syndrom CAN*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí. 24 s. ISBN 80-86991-78-4.
- 34) HEALEY, J., 2014. *Domestic and Family Violence* [databáze]. Australia: The Spinney Press. 60 p. [cit. 2017-03-10]. ISBN 9781922084309. Dostupné z:
<http://web.b.ebscohost.com.arl.cbvk.cz:8080/ehost/ebookviewer/ebook/ZTAwMH-R3d19fNjc4NTMwX19BTg2?sid=b9a26d05-325b-489d-8702-21e5e9a46ce4@sessionmgr120&vid=7&format=EB&rid=1>
- 35) HENDRICKS, J., HENDRICKS, C., 2014. *Crisis Intervention in Criminal Justice/social Servic* [databáze]. 5. Issue. Springfield: Charles C Thomas [cit. 2017-03-10]. ISBN 978-0-398-08784-5. Dostupné z:
<http://web.b.ebscohost.com.arl.cbvk.cz:8080/ehost/ebookviewer/ebook/ZTAwMH-R3d19fNzcyMjA4X19BTg2?sid=fbd87bac-6045-4397-8327-5680552ec181@sessionmgr101&vid=5&format=EB&rid=2>
- 36) HRDÁ, L., 2007. Pachatelé domácího násilí. In: *Rodina.cz* [online]. 5.12.2007 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.rodina.cz/clanek6055.htm>
- 37) HRONOVÁ, M., VAVROŇOVÁ, M., 2011. *Vliv domácího násilí na zdraví žen – obětí násilí a jejich dětí, které jsou svědky násilí v rodině* [online]. 31.1.2011 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: http://rosa-os.cz/wp-content/uploads/2014/05/2010_STATS.pdf

- 38) HUBÍNKOVÁ, Z. et al., 2008. *Psychologie a sociologie ekonomického chování*. Praha: Grada Publishing. 280 s. ISBN 978-247-1593-3.
- 39) CHMELAŘOVÁ, T., 2010. *Oběti a pomoc agresorům domácího násilí*. Brno. Diplomová práce. Masarykova univerzita.
- 40) JURTELA, S., 2007. *Häusliche Gewalt und Stalking*. Wien: Studien Verlag. 380 s. ISBN: 9783706545006.
- 41) KARAFIÁTOVÁ, D., 2011. Domácí násilí- jak se bránit a kde hledat pomoc? In: *Rozhlas.cz* [online]. 7. 9. 2011 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/zajimavosti/_zprava/domaci-nasili-jak-se-branit-kde-hledat-pomoc--962362
- 42) KENNEY, K. L., 2012. *Domestic violence*. Minnesota: ABDO Publishing Company. ISBN 161-7-831-336.
- 43) KOALICE ORGANIZACÍ PROTI DOMÁCÍMU NÁSILÍ, © 2015. O nás. In: *Koordona.cz* [online]. © 2015 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.koordona.cz/cz/koordona/o-nas.html>
- 44) KONRÁD, Z., BANGO, D., 2007. *Metodika vyšetřování trestných činů souvisejících s domácím násilím*. Praha: PA ČR. 60 s. ISBN 978-80-7251-241-6.
- 45) KOPECKÁ, I., 2015. *Psychologie 3. Díl: Učebnice pro obor sociální činnost*. Praha: Grada. 268 s. ISBN 978-80-247-9881-3.
- 46) KOTKOVÁ, M. et al., 2014. *Domácí násilí v kontextu rodiny a práce*. Brno: Spondea, o.p.s. 127 s. ISBN 978-80-260-7191-4.
- 47) KREJČÍŘOVÁ, D., 2007. Týrání, zneužívání a zanedbávání dětí. In: KOLEKTIV AUTORŮ. *Syndrom CAN a způsob péče o rodinný systém*. Praha: Ireas, s. 9. ISBN 978-80-86684-47-5.
- 48) KUTÁLKOVÁ, P., KOBOVÁ, L., 2014. *Sexuální násilí. Proč se nikdo neptá?* Praha: IUSTITIA. 232 s. ISBN 978-80-260-5793-2.
- 49) KUTNOHORSKÁ, J., 2009. *Výzkum v ošetrovatelství*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2713-4.

- 50) LAMANCE, K., 2016. Legal Consequences of Domestic Abuse. In: *LegalMatch.cz* [online]. 19. 10. 2016 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.legalmatch.com/law-library/article/legal-consequences-of-domestic-abuse.html>
- 51) LEJSKOVÁ, M., 2012. Beatrice Radu – generální ředitelka AVON Cosmetics pro ČR a SR. In: *Ibestof.cz* [online]. 15. 5. 2012 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.ibestof.cz/business/beatrice-radu---generalni-reditelka-avon-cosmetics-pro-cr-a-sr.html>
- 52) LOGAN, TK., 2006. *Partner Stalking: How Women Respond, Cope, and Survive* [databáze]. New York: Springer Publishing Company [cit. 2017-03-10]. ISBN 9780826137562. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.arl.cbvk.cz:8080/ehost/ebookviewer/ebook/ZTAwMHR3d19fMTgxNzcyX19BTg2?sid=6b7e7acf-09ad-446b-ace5-e08c88b8490b@sessionmgr102&vid=2&format=EB&rid=8>
- 53) MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M., 2008. *Partnerské násilí*. Praha: Linde. 159 s. ISBN 978-80-86131-76-4.
- 54) MATOUŠKOVÁ, I., 2013. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Praha: Grada. 304 s. ISBN 978-80-247-4580-0.
- 55) MIOVSKÝ, M., 2006. *Kvantitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada Publishing. ISBN 80-247-1362-4.
- 56) MVCR ČR, © 2017. Domácí násilí – institut vykázání a další informace. In: *Mvcr.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/domaci-nasili-institut-vykazani-a-dalsi-informace.aspx>
- 57) NENECHTE SI UBLIŽOVAT., © 2014. Bezpečnostní plány. In: *Nenechtesublizovat.cz* [online]. ©2014 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://nenechtesublizovat.cz/index.php?mainNav=pomocobetem&subNav=bezpecnostniPlany>
- 58) NOVÁK, T., 2014. *Jak (ne)rozumět emocím stárnoucích rodičů*. Praha: Grada. 112 s. ISBN 978-80-247-5152-8.
- 59) OCISKOVÁ, M., PRAŠKO J., 2015. *Stigmatizace a sebestigmatizace u psychických poruch*. Praha: Grada. 376 s. ISBN 978-80-247-9905-6.

- 60) OREINSTEIN, B., 2014. Understanding Battered Woman Syndrome. In: *Everydayhealth.cz* [online]. 25. 11. 2014 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.everydayhealth.com/news/understanding-battered-womens-syndrome/>
- 61) OSTERMEYER, B. et al., 2016. *Stalking and Violence* [databáze]. 39(4), 663 -674 [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/m/pubmed/27836159/?i=4&from=stalking>
- 62) PAPEŽOVÁ, Z., © 2017. Domáci násilí. In: *Záchrannýkruh.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <https://www.zachranny-kruh.cz/pro-verejnost/kriminalita-rizikove-chovani/domaci-nasili/domaci-nasili.html>
- 63) PEMOVÁ, T., PTÁČEK, R., 2016. *Zanedbávání dětí: příčiny, důsledky a možnosti hodnocení*. Praha: Grada. 200s. ISBN 978-80-271-9487-2.
- 64) PINALS, D., 2007. *Stalking: Psychiatric Perspectives and Practical Approaches* [databáze]. New York: Oxford University Press [cit. 2017-03-10]. ISBN 978-0-19-518984-1. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.arl.cbvk.cz:8080/ehost/ebookviewer/ebook/ZTAwMHR3d19fMjIwOTE5X19BTg2?sid=6b7e7acf-09ad-446b-ace5-e08c88b8490b@sessionmgr102&vid=2&format=EB&rid=3>
- 65) REICHEL, J., 2009. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3006-6.
- 66) ROGERS, J., LESTER, D., 2012. *Crisis Intervention and Counseling by Telephone and the Internet* [databáze]. 3. issue. Springfield: Charles C Thomas [cit. 2017-03-10]. ISBN 9780398088286. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.arl.cbvk.cz:8080/ehost/ebookviewer/ebook/ZTAwMHR3d19fNTAyNTk4X19BTg2?sid=657db41b-d012-468c-a002-c76d244c37a3@sessionmgr4008&vid=3&format=EB&rid=4>
- 67) ŘEMČÁK, M., © 2017. Online dotazník – jak na to? In: *Online-dotaznik.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <https://www.online-dotaznik.cz>
- 68) ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N. et al., 2011. *Domáci násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál. 186s. ISBN 978-807-3676-902.
- 69) ŠPATENKOVÁ, N. et. al., 2011. *Krizová intervence pro praxi: 2., aktualizované a doplněné vydání*. Praha: Grada, 200 s. ISBN 978-80-247-2624-3.

- 70) ÚLEHLOVÁ, D. et al., 2009. *Problematika domácího násilí pro zdravotnické pracovníky*. Brno: Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů v Brně. 116 s. ISBN 978-80-7013-502-0.
- 71) VÁGNEROVÁ, M., 2004. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vydání. Praha: Portál. 872 s. ISBN 80-7178-802-3.
- 72) VAVROŇ, J., 2010. České studentky začínají ovládat vysoké školy. In: *Novinky.cz* [online]. 20. 2. 2010 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/veda-skoly/vzdelavani/192726-ceske-studentky-zacinaji-ovladat-vysoke-skoly.html>
- 73) VITOUŠOVÁ, P., VEDRA, V., 2009. *Domácí násilí: informace a praktické rady pro ohrožené osoby*. 3. vydání. Praha: MJF. ISBN 978-80-86284-85-9.
- 74) VODÁČKOVÁ, D. et al., 2002. *Krizová intervence*. Praha: Remedium. 544 s. ISBN 80-7178-696-9.
- 75) VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I., 2008. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vydání. Praha: Profem. 194 s. ISBN 978-80-903626-7-3.
- 76) WALKER, I., 2010. *Research Methods and Statistics*. London: Palgrave Macmillan. ISBN 978-0-230-24988-2.
- 77) WALKER, L., 2016. *The Battered Syndrome*. 4. issue. New York: Springer publishing company. 541 p. ISBN 9780826170989.
- 78) WIEDERHOLD, B., 2013. *New Tools to Enhance Posttraumatic Stress Disorder Diagnosis and Treatment: Invisible Wounds of War* [databáze]. Amsterdam: IOS Press BV [cit. 2017-03-10]. ISBN 9781614991885. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.arl.cbvk.cz:8080/ehost/ebookviewer/ebook/ZTAwMHR3d19fNjUxODA3X19BTg2?sid=e102b116-2ad9-4d00-8be2-13cacdd459f3@sessionmgr103&vid=2&format=EB&rid=1>
- 79) ZÁCHOVÁ, A., 2014. Syndrom týrané osoby. In: *Psychologon.cz* [online]. 17. 6. 2014 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.psychologon.cz/component/content/article/277-syndrom-tyrane-osoby>
- 80) Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, 2008 [online]. [cit. 2017-02-28]. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 91, s. 4095 -4097. ISSN 1211-1244. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/sb091-08-pdf.

- 81) ZIMMELOVÁ, P., 2006. Ekonomické násilí. In: BURIÁNEK, J., et al. *Domácí násilí na mužích a seniorech*. Praha. Triton, str. 91-92. ISBN 80-7254-914-6.

8 Seznam příloh

Příloha č. 1: Dotazník

Příloha č. 2: Organizace zabývající se problematikou domácího násilí

9 Seznam obrázků

Obrázek 1: Cyklus domácího násilí (Kotková et al., 2014, s. 18).....	19
--	----

10 Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví respondentů.....	37
Graf 2: Pohlaví respondentů – rozdělení dle fakulty.....	38
Graf 3: Věkové rozložení respondentů.....	38
Graf 4: Věkové rozložení respondentů – rozdělení dle fakulty.....	39
Graf 5: Studijní zaměření respondentů.....	39
Graf 6: Ročník, ve kterém respondenti studují.....	40
Graf 7: Ročník, ve kterém respondenti studují – rozdělení dle fakulty	40
Graf 8: Podíl respondentů, kteří slyšeli o problematice domácího násilí.....	41
Graf 9: Znalost domácího násilí	41
Graf 10: Znalost domácího násilí – rozdělení dle fakulty	42
Graf 11: Znalost respondentů o syndromu CAN	43
Graf 12: Znalost respondentů o syndromu CAN – rozdělení dle fakulty	43
Graf 13: Formy domácího násilí	44
Graf 14: Formy domácího násilí – rozdělení dle vzdělání	45
Graf 15: Oběti domácího násilí	46
Graf 16: Oběti domácího násilí – rozdělení dle vzdělání.....	46
Graf 17: Nejčastější oběti domácího násilí.....	47
Graf 18: Nejčastější oběti domácího násilí – rozdělení dle fakulty	48
Graf 19: Charakteristické znaky domácího násilí	49
Graf 20: Charakteristické znaky domácího násilí – rozdělení dle fakulty	50
Graf 21: Setkání s domácím násilím	51
Graf 22: Setkání s domácím násilím – rozdělení dle fakulty	51
Graf 23: Pachatel domácího násilí.....	52
Graf 24: Pachatel domácího násilí – rozdělení dle fakulty	52
Graf 25: Zachování svědka domácího násilí	53
Graf 26: Zachování svědka domácího násilí – rozdělení dle fakulty.....	54
Graf 27: Zachování oběti v případě fyzického napadení	55
Graf 28: Zachování oběti v případě fyzického napadení	55
Graf 29: Institut vykázaní.....	56
Graf 30: Institut vykázaní – rozdělení dle fakulty.....	56
Graf 31: Organizace pro oběti domácího násilí.....	57
Graf 32: Organizace pro oběti domácího násilí – odpovědi studentů ZSF	58

Graf 33: Organizace pro oběti domácího násilí – odpovědi studentů EF	58
Graf 34: Práce s pachateli domácího násilí	59
Graf 35: Práce s pachateli domácího násilí – rozdělení dle fakulty	60
Graf 36: Instituce pro děti – svědky domácího násilí.....	60
Graf 37: Instituce pro děti – svědky domácího násilí – rozdělení dle fakulty.....	61

11 Seznam tabulek

Tabulka 1: Kontingenční tabulka – znalost významu zkratky CAN.....	62
Tabulka 2: Kontingenční tabulka – charakteristické znaky domácího násilí.....	63
Tabulka 3: Kontingenční tabulka – institut vykázaní.....	63
Tabulka 4: Kontingenční tabulka - organizace.....	64

Příloha č. 1: Dotazník

PROBLEMATIKA DOMÁCÍHO NÁSILÍ A INFORMOVANOST STUDENTŮ JIHOČESKÉ UNIVERZITY V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

ANONYMNÍ DOTAZNÍK

Vážení studenti,

jmenuji se Iva Divoká a jsem studentkou druhého ročníku magisterského oboru Rehabilitační – psychosociální péče o postižené děti, dospělé a seniory na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Ráda bych Vás touto cestou požádala o vyplnění dotazníku na téma „*Problematika domácího násilí a informovanost studentů Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích*“.

Dotazník je určen pro studenty bakalářských oborů Jihočeské univerzity, fakulty Zdravotně sociální a Ekonomické.

Vámi vyplněné informace budou použity jen pro účel této diplomové práce.

Dotazník je zcela ANONYMNÍ.

Pokud není uvedeno jinak, prosím o zaškrtnutí jedné odpovědi.

Děkuji za ochotu a Váš čas věnovaný vyplnění dotazníku.

V případě dotazů mě neváhejte kontaktovat: Divoka.Iva@seznam.cz

1.) Pohlaví?

- Žena
- Muž

2.) Váš věk ?

3.) Jakou fakultu studujete?

- Zdravotně sociální fakulta
- Ekonomická fakulta

4.) Ročník, ve kterém studujete ?

- První
- Druhý

- Třetí

5.) Slyšeli jste o problematice domácího násilí?

- Ano
- Ne (*přejděte na otázku č. 7*)

6.) Od koho pojem domácí násilí znáte?

- Od rodičů
- Ze školy
- Od kamarádů
- Z TV
- Z internetu
- Jiné

7.) Znáte význam zkratky CAN?

- Ne
- Ano (vysvětlete)

8.) V jaké formě, se domníváte, že se domácí násilí může projevit ?

(možnost vybrat více odpovědí)

- Fyzické násilí
- Psychické násilí
- Sexuální násilí
- Ekonomické násilí
- Sociální násilí
- Jiné.....

9.) Kdo podle vás může být obětí domácího násilí? (možno uvést více odpovědí)

.....

10.) Na kom je nejčastěji pácháno domácí násilí?

- Na ženách

- Na mužích
- Na seniorech
- Na osobách s postižením
- Na dětech

11.) Co je podle Vás pro domácí násilí charakteristické? (možno vybrat více odpovědí)

- Domácí násilí se děje v soukromí (tzv. za dveřmi)
- Násilí probíhá opakovaně
- Násilí se stupňuje
- U domácího násilí jsou jasné role
- Jiná možnost

12.) Setkali jste se někdy osobně s domácím násilím?

- Ne, zatím nikdy
- Ne, ale v mém okolí je někdo, kdo se s domácím násilím setkal
- Ano, osobně jsem se setkal/a s domácím násilím
- Ano, s domácím jsem se setkal/a zprostředkovaně v rodině
- Jiná možnost

13.) Jak si představujete pachatele domácího násilí?

- Jako nevzdělaného člověka
- Jako osobu závislou na psychotropních látkách
- Jako impulzivního člověka
- Jako osobu s poruchou osobnosti
- Jako velice seriózní osobu
- Jako vzdělaného člověka
- Může to být kdokoli
- Jiné

14.) Pokud by jste se stal/a svědkem domácího násilí, co prioritně uděláte?

- Oznámím to na policii
- Oznámím to ve škole

- Oznámím to někomu z rodiny
- Neudělám nic
- Jiné.....

15.) Jak by se podle Vás měla zachovat oběť při fyzickém napadení ze strany partnera?

- Nahlásit vše na policii
- Vyhledat pomoc odborníků
- Situaci neřešit
- Svěřit se blízkému člověku
- Svěřit se v zaměstnání
- Jiné

16.) Slyšeli jste o „institutu vykázání“?

- Ano, význam tohoto pojmu znám
- Ne, nikdy jsem o tom neslyšel/a (*přejděte na otázku č. 18.*)

17.) Na kolik dní může policie dle „institutu vykázání“ vykázat podezřelého pachatele za společného obydlí?

- Na pět dní
- Na sedm dní
- Na deset dní

18.) Znáte nějaké organizace, které poskytují pomoc obětem domácího násilí?

- Ano (*uved'te příklad*)
- Ne

19.) Myslíte si, že by nějaké organizace měli pracovat i s pachateli domácího násilí?

- Ano
- Ne

20.) Pokud je u domácího násilí přítomno dítě (děti) znáte nějakou instituci, na kterou by jste se měli obrátit?

- Ano** (*uved'te příklad*)
- Ne**

Příloha č. 2: Organizace zabývají se problematikou domácího násilí

Organizace zaměřené na pomoc seniorům:

RIAPS – Praha

Senior linka: 800 157 157

Občanské informační centrum – Domov SUE RYDER, Praha

Centrum rodinné terapie FN Motol – Praha

Organizace zaměřené na pomoc dětem:

Růžová linka – poradenství pro děti v krizi

Linka bezpečí – 800/155 555

Linka důvěry dětského krizového centra- Praha

Krizové centrum pro děti a mládež Spondea – Brno

Nadace Naše dítě

Organizace zaměřené na pomoc ženám:

ROSA – informační a poradenské centrum pro ženy, Praha

La Strada – prevence a pomoc obětem obchodu se ženami a s ním spojeného násilí

ELEKTRA- centrum pomoci ženám zneužitým v dětství, Praha

ProFem – konzultační středisko, Praha

ACORUS- komunitní práce s rodinou v krizi, Praha

Poradna pro ženy v tísní – právní a sociální poradenství, Brno

Poradna pro ženy a dívky v nouzi EVA – právní, sociální, psychologické konzultace,
České Budějovice

PERSEFONA- psychologické, sociální, právní služby, Brno

MAGDALENIUM – azylový dům, právní poradenství pro oběti domácího násilí

Církevní organizace poskytující především azylovou pomoc

Charita ČR – poskytuje azylové domy pro matky s dětmi v rámci celé České republiky

Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi – Aš

Domov sv. Markéty pro matky s dětmi – Brno

Centrum pro matku a dítě – Blansko

Slezská Diakonie – poradna ELPIS- pobočky Havířov, Karviná, Ostrava, Třinec

Diakonie České církve evangelické- Praha

Seznam zkratk

ZSF – Zdravotně sociální fakulta

EF – Ekonomická fakulta

OSPOD – orgán sociálně právní ochrany dětí

DN – domácí násilí